Թիւ 7654:27   29 ՅՈՒՆԻՍ 1911   ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

12 Juillet 1911 N. 7654-27

نومرو ۲۷ — ۷٦٥٤ ۲۹ حزیران ۱۳۲۷ چهارشنبه

ԼՈՒՍԻՆ
LOUSSINE

10 ՓԱՐԱ

JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
S. K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

مطبعه‌سی
آره‌ولك
درسعادت — غلطه

ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

Բաժանորդագին․ Տարեկան Վեցամսեայ
Գաւառներու » 100 » 54 ղրշ.
Արտասահման » 35 » 20 Ֆրք.

نسخه‌سی ۱۰ پاره

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Ս. Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ
ՏՊԱՐԱՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

لوسین

یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری س. ق. بویاجیان

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

بازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور . مدیر مسئول : پایلاق

ՏԱՐՕՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՈՃԻՐՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔԸ. — ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՃԱՆԿԻՆ ՄԷՋ — ՆՈՒՍԱԿԱԼԻՆ ՑՈՅՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Դ. ԲԱՆԱԿԻ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԻՆ ԺԱՄԱՆՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԽՕՍՔԵՐ. — ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐԸ ՊԱՏԺԵԼԷ ՔԱՇՈՒԵԼՈ՞Ւ Է. — ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆԵՐ. — ԱՆՏԵՂԻ ԿԱՍԿԱԾ։

ՄՈՒՇ, 14 Յունիս 1911

Քանի մը ամիս առաջ, երբ Մանազկերտի մէջ Սուլթանլու գիւղի Քիւրտերը Ուստամգէտուկ գիւղի և Խասմիկ գիւղի Քիւրտերը համանուն գիւղի Հայերու գըլուխները կը պատռէին և զէնքի քըռուռտուքներով հանաքներ կ'ընէին, բոլ այն առնն «սկիզբն է երկանց». Նորէն սկըսան սեւ օրեր և իրօք հազիւ թէ քանի մը օրեր կը գլորուէին առաջին կատաղաբար ծեծկուըքներուն վրայէն, մարդաբեկութիւններս իրողութեան գոյն կ'առնային, սրտաճմլիկ դէպքերը իրարու կը յաջորդէին Բաղէշ կուսակալութեան մէջ. մէկ գիւղէն միւս, մէկ գաւառէն միւս գաւառ փոխանցիկ միջօրայի նման տարածուելով։ Ցաւը հասարակ էր, լացողը միայն հայ ժողովուրդը չէր, այլ քիւրտ և իսլամութեան ջերմ հաւատացեալ չէլեներու որբերն ու որբեւայրիներն էին, նորէն զըկուած ու տառապած հօր և ամուսնաւոր ժողովուրդի արտասուքը կը հոսէր և արիւնը կը կաթէր անոր երակներէն, իր արդար իրաւունքը պաշտպանելու ճիչերը արձակած ըլլալուն համար։ Պաշտօնական աղբիւրն ալ կը հաստատէ թէ Համբարձման շաբթուայ մէջ՝ մայիս 16էն 23 քըսանըհինգ մահու դէպքեր պատահած են, Խոյթեցի քաշանայի և սօթը ջանիկ չեւան կտրիճներու զէնքով մէկտեղ։

Դէպքերը՝ զոր օր. երեքամեայ նորածին Սահմանադրութեան վարիչները չի կրցան դարմանել, առաջ եկած էին հողային գրաւումներու նման կենսական խնդիրէ մը, որ երեք տարիէ ի վեր սիսեալ կը պղտորնէ Խորհրդարանը և գործադիր իշխանութիւնը ու վերջ մը չտրուեցաւ դէթ ի սէր տրորուած ու քայքայուած հայ ժողովրդեան. ո՞ւր կ'երթայ այսպէս, այս կարեւոր խնդիրը ձգձգուելով. բաժակը չլեցուեցա՞ւ, ի՞նչ է այս սպանութիւններու շարքը. ալ պակաս բան մը մնա՞ց որ չգործուեցաւ այս հողային խնդրոյ երեսէն։ Վերջերս պատահած դէպքերէն քանի մը հատ ալ.

Ա.— Սուլթանլու գիւղացի Համիտէ, և կամ, ըստ Նորագոյն առաջուածին, Թեթեւաղէն հեծելազօրքի հարիւրապետ Համանցի Հիւսէն աղայի ծառաները Ուսէեան Ցաթոն և իր եղբայր Նէճմէտէն գնդակի հարուածով մահամերձ վիրաւորեցին Ուստամգէտալցի Մելքոնեան Գէչոն և Ուսէեան Աչոն։

Բ.—Պառաքէնա գիւղի հողերու մէջ դեռ վերջերս՝ ամիս մը առաջ Նոր բնակութիւն հաստատած գաղթական չէրքէզները վիրաւորեր են Սիրավեան Այվազը և իր մայր Սօվիէն, Պօղոսեան Ցակոբը, Ըռկոյեան Ցակոբ և Ցովսէփեան Սանտրոն. այս վերջինը 4-5 օր բանտարկուելէ յետոյ մեռեր է, բայց Կոզի կառավարութեան ազդեցութեան ներքեւ, կ'ըսեն թէ բժիշկ գեղագիր տուեր է թէ, «հիւանդութենէ» մը մեռեր է ան. նոյն իսկ վիշտաւութիւն մը բրած չէ իր գեղագրի մէջ ուղիղէն առած մահացու վէրքին։ Պառաքէնացիները այստեղ եկեր դատախազին բողոքելով, Նոր դիազննութիւն կատարելու համար ուրիշ բժիշկ մը խնդրած էին։

Գ. Համզաշէխի մէջ մահաձիրներ վիրաւորեցին Խոստայեան Մուրատը, որ չորս շաբաթէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ։

Դ. Կոփոյի չէրքէզներէն Մհարէ անուն խուժմը սպաններ է Ապուպէքիր անուն չէրքէզը։

Ե. Բուլանուզի Շամբրը գիւղի մէջ Հասանեան Ապտին և իր որդիքը՝ Ալէ և Պիլանծ անուն քիւրտերը խեղդեր են Մաման գիւղացի Շէյխ Օսմանի որդի՝ Միրզօն, հողային խնդրոյ պատճառաւ հոն գացած ըլլալուն համար։

Զ. Մանազկերտի Խասմիկ գիւղացի Մուհամմէտ Ալի, Շապապ, Ահմարէ, Ռիզար և Խեզրեան Աւսաղ վիրաւորեցին քիչ շատ գիւղացիներէն հինգ այր և կին մը։

Է. Մանազկերտի բերդէն երեք ժամ հեռի Սիփանի ստորոտ գտնուած Աչայն գիւղի մէջ չէրքէզները իրար զարկեր են. անմիջապէս մէկը սպաննուած և երկուքն ալ վիրաւորուած են։

Ը. Մանազկերտի և Տարեթաղ գաւառակներու սահմանին վրայ գտնուած Սըփըկցի աշիրէթէն Սըլոյի Մուստաֆէն կը յարձակի Պաշխան գիւղէն Շէխ Թամարի վրայ։ չէնը, իր եղբօր որդի Մուհամմէտ և ըշխալ Մուստաֆէն կը սպաննուին, չորս ալ վիրաւոր կ'իյնան։ Քանի մը օր առաջ համոզելոյ Պաշխան գիւղէն գրացի Եղող Ճէմալէտտին գիւղացի քիւրտի մը և հարցուցի թէ, «մարդ սպանուած կա՞յ, Պաշխանցիները բողոք չե՞ն տուած. ըսաւ ինծի թէ «ինչո՞ւ պիտի բողոքեն, աշիրէթական պատիւն կը յարմարի, եթէ չէնեք կարէն են, թող քանի մը մարդ ալ սպաննեն իրենց հակառակորդներէն, լուծեն վրէժը։»

Այս դէպքերէն զատ սիրահարութեան պատճառաւ։

Թ. Քէքէռլու գիւղացի Դալէեան Գասպարը սպաննած է Ցոնոյեան Սահակը։

Ժ. Խուլգէտի գիւղացի երիտասարդ մըն ալ՝ Շուշան անուն աղջիկը, իր հետ ամուսնացած չըլլալուն համար։

*** Մայր ամենայն չարութեանց, ոճրագործութեանց հեղինակները, զէնք հայթայթող և ռոճ տուողները՝ Պալաքցի աշիրէթի գլխաւորներէն՝ Թաղաւանքի հրէշ հաճի Ահմարը, իր եղբօր որդի Խօմէրը, հօրեղբօր որդի և նշանաւոր հայակեր Զաւէի եղբայր Նասըր, Շէխօյեան Ալիկան, Սասոյեան Զաթօն, Մազառեան Զաթօն, Զինէեան Սէլիմ, Ատըբայ Մաջէն, Խուլթեցի աշիրէթի գլխաւորներէն և հաճի Մուսայի ալ բարեկամ Պըշարի Սաֆարէն, որ քանի մը օր առաջ պաշտօ փոխադրող գործերու ձեռքէն հրացան մը կը խլէր, Նաւրոյի Ուսուֆ, Շամոնի Պըշարը, Պարզ ղնից Ահմէ և Կուսէցի երկու Քիւրտերը, ընդամէնը 16 հոգի, արդարութեան ձանկին մէջ կը գտնուին և կը սպասեն դատարանի արդար որոշման, իրենց պատիժը քաւելու համար։ Բանտուած Քիւրտերէն եօթը Բաղէշ ղրկուած են կառավարոյ, իսկ ինը՝ կուսակալ Հազգը պէյի աչալուրջ հսկողութեան ներքեւ կը գտնուին Մուշի մէջ, ուրիշ ոճրագործներու հետ Բաղէշ ղրկուելու համար. ոճրագործներէն ոմանք դեռ ձեռք չանցան և ցըռուեր են Մշոյ կառավարութեան քթի տակ Մշոյ կողմերը. ոմանք ցորեկը Բօլսկոյ լեռ անտառի մէջ և գիշերը Բոլտիկ գիւղ հաճի Միքոյի տունը կ'անցընեն. ուրիշներ՝ Խմեր Մուսայի պէյի հովանիին տակ, մէկ քանիներն ալ Խըճրը գիւղ՝ Պալաքցիներու խնամի Սէյտոյի Ուսուֆի տուն կը պատսպարուին։ Այս ամէնը գիտէ ինձմէ և քեզմէ լաւ Մշոյ կառավարութիւնը, Մշոյ Նախորդ փոխանորդ կառավարչի փոխանորդը՝ Նահիա Դալէթ էֆէնտին, որ հիմա փոխանորդի պաշտօնէ հեռացուած է և սերտ բարեկամութիւն ունի հաճի Միքոյի հետ. Ամբողջ գործը թողուց կուսակալ պէյի վրայ և մաս մասի չըցուցուց ցարդ. ո՛չ ատեան որկեց և ո՛չ հետապնդեց. տեսնենք թէ Նորեկ կառավարիչ Ճէվտէթ պէյը, որ անցեալ շաբթու կինեցն հոս հասաւ, ինչ պիտի ընէ։

Կուսակալ Հազգը պէյի բեռը ծանր է և աշխատութիւնը՝ մեծ. մէկ քանի Քիւրտեր բռնելով, խնդիրը չվերջանար. ուրիշներ ալ կան, խումբ ու խմբակ մըն են, բռնաւորներէ կազմուած, խորհրդակցութիւններ կ'ընեն, ժողովներ կը գումարեն. Նորանոր չարիքներու առաջքը առնելու համար, անոնց բոյնը ցրուելու և ուրիշներ ալ ձեռք բերելու է, եթէ ոչ այսպէսով ժողովուրդը իր խաղաղութիւնը գտած և ոճրագործները ձերբակալուած չեն ըլլար. երկու շաբաթէ ի վեր հաճի Մուսա և Խասըմ պէյերը ինչ գործ ունին որ Բուլանըխի գիւղերը կը շրջին և զէնքեր կը հաւաքեն։ Բուլանըխէն Նամակագիրներ՝ ուղղուած Մշոյ Առաջնորդարանին, կը յայտնէին թէ վերջերս պէյերը Ալատի գիւղի մէջ չէխերը և Աղաւաները հաւաքելով ժողով մը կազմեր են. արդեօք երկրի ո՞ր մասին շինութեան և կամ օգտակար ձեռնարկի վրայ խորհրդակցելու համար. հարկ կա՞յ ըսելու որ չար նպատակով կը շրջին և բրօբականտա կ'ընեն։ Լրատուներ կը հաղորդեն թէ 50ի չափ ալ հրացան հաւաքեր են։ Խարախեան Սրբազան Թէեւ սոյն պէյերու շրջիկը հեռագրով Պատրիարքին և Բաղէշի կուսակալին լուր տուաւ, սակայն Հազգը պէյ, Բուլանըխի գայմագամի սուտ հերքումներու վրայ յենլով, կարեւորութիւն տուած չէր և հեռագրով Մշոյ կառավարչին պատասխանած է թէ «հաճի Մուսա պէյը Բուլանըխ գացած չէ, հաղորդեցէք Հայոց Առաջնորդին որ այդ տեսակ սուտ լուրերուն արձագանգ չըլլայ»։

(Մնացեալը վաղը)   ՏԱՐՕՆՑԻ

ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԵՐԱՄ ԷՖԷՆՏԻԻ ՑՈՅՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ

Երեք տարի է ի վեր յաղուեցան, Կաթոլիկ Հայ հասարակութեան մէջ, փարչական ներքին վերակազմութեան խնդրին շուրջ այն բուռն վէճերը, որոնք տակաւ կը սաստկանան՝ փոխանակ մեղմանալու։ Այդ երեք տարուան ընթացքին մէջ չեղաւ մէկը, որ, հայ մամլոյն մէջ գրէր, ոչ ինծի չափ լայնարձակ յօդուածներ, ոչ ինծի չափ անհաշտ պայքար մղեր Կաթոլիկ անդրլեռնականութեան դէմ և անոր անանցի պաշտպանը տխրահռչակ Փօյաճեան Գերապայծառի դէմ։

Հայ մամուլը մոռցած ըլլալ կը թուի այս ամէնը, և յաճախ կը գանգատի թէ մեր Հռոմէական ազգակիցները անտարբերութիւն կը ցուցնեն իրենց համայնքին գործերուն մասին։ Լաւագոյն ապացոյցով չեմ կրնար սուտի հանել այդ մեղադրանքը՝ քան հոս կրկին յիշելով գլխաւոր գրածներս, որոնք, իրենց ժամանակին, բաւական յուզիչ տպաւորութիւն ըրին։ Եթէ պարագաները պահանջէին որ վերըսկսէի, հանրութիւնը պիտի դառնէր գլխաւոր առաջին շարքերուն վրայ, հարուածելու համար հակառակորդները։

Ահա այժմ, առա՛ կարճ ցուցակութիւն մը գլխաւոր յօդուածներուս։ «Բիւզանդիոն»ի մէջ, 1909ին, Նոյեմբեր, Հակահասունեան Հայերը, (չորս երկայն գրութիւններ)—Դեկտեմբեր, Հայ Հռոմէական գործեր— 1910 Յունուար, Նախ վերաքննութիւն, յետոյ ընտրութիւն—Հռոմէական Հայք—Մայիս, Հռոմէական Հայոց Գործերը—Յունիս, Վերածնունդ Աբեանց և Պօլսեանց կռուին։—Հռոմէական Հայ միտք։

Այս թուականին էր որ «Բիւզանդիոն»ի տնօրէնը [illegible] գործնական [illegible] ընել Շիրքէթի Խայրիէի իշխաններուն

وطن اغورنده فدای جان ایدن ایلك ارمنی عسکرلری

مشروطیت عثمانیه‌نك تأسسندن صکره هرفردك حقوق مدنیه‌سی نظری صورتده تعین ایتدی ایسه‌ده ، وظائفی بالفعل تمدید وموقع اجرایه وضع ایدلدی . افرادك برنجی وظیفه‌سی عسکرلك ایکنجیسی ، ویرکی اعطاسی اولدیغندن ، حقوق مدنیه‌نك برنجیسی هانکیسی ، ایکنجی واوچنجیلری نه‌لر اولدیغی هنوز بیلنه‌مامکده‌در . حقوق مدنیه ، وظائف مدنیه کبی موقع اجرایه وضع اولندیمی؟ .

بوسؤاله عمومیت اعتباریله جواب ویرمزدن اول ، ارمنیلر حقنده خصوصی صورتده دیه‌بیلورزکه ، هنوز ولایتلر داخلنده مال جان وعرض خصوصنده مشروطیتك شواوچ سنه‌سی ظرفنده امنیت تامه حصوله کله‌مامشدر ، کلدیکی ایسه هرلساندن کرك یرلی وکرك خارجده‌کی مطبوعاته یازیلان حوادثلر ایله مع التأسف مشاهده ایدلمامشدر .

ارمنیلر وطنمزك هرنقطه‌سنده کندی عهده‌لرینه ترتب ایدن وظائفی ، علی قدر الاستطاعه ایفادن چکنمیورلر ، ملل غیر مسلمه میانده عسکرلکی کمال خواهشله آرزو وقبول وبالفعل اجرایه ایلك دفعه کندیلری مسارعت ایتمشلردر .

ایشته ، شوکت طورغود پاشانك بیاناتنه نظراً عاصیلر ایله اولان مصادمه‌لرده خرستیان عسکرلردن ٦٩ مقتول و ۸۸ نفرك یاره‌لندقلری وبونلردن ۳۱ ارمنینك مقتول و ۳٤ مجروح اولدقلری اکلاشلمش اولدیغندن ، میدان محاربه‌ده وطن مقدسمز اغورنده ارمنیلرك ایلك دفعه اوله‌رق قان دوکمه‌سی وقوعبولمقده‌در .

مسئله مقتول ومجروحلرك مقدارنده ویا ارمنی وروم اولمسنده اولمایوب ، عرض ایتمك ایسته‌دیکمز شوراسیدرکه ، ارمنیلر وظیفهٔ عسکریه‌یی محبتله قبول ایتدکدن بشقه برنجی دفعه اوله‌رق میدان محاربه‌ده قان دوکیورلر ، یعنی وظیفهٔ مدنیه‌لرینی مع الممنونیه ایفادن چکنمیورلر وهیچ برصورتله اعتراضده بولنمیورلر و بولنمیه‌جقلردر .

فقط بر نقطه واردرکه بتون ارمنی اولانلرك شوصره‌ده وارد خاطرلری اولیور . « بز وظیفه‌مزی مادامکه بالفعل اجرا ایدیورز ، حقوق مدنیه‌مز بالفعل نیچون ایفا ایدلمامکده‌در ؟

برفردك اك برنجی حقوق مدنیه‌سی جان مال وعرضنك محافظه‌سی دکلیدر ؟ بوجهت نیچون نظر اهمیته آلنمیور ؟ که ارمنی عسکری ده میدان محاربه‌ده ، کندی عائله‌سنك ملتداشلرینك جان مال وعرضلرینك تماميله تحت امنیتده بولندرلدیغنه قناعت کامله حاصل ایدرك ، وطنپرورانه اولومه قارشو بولنسون ، بوفکر ونیت ایله حرب ایدن عسکرك شجاعتی بسالتی دها زیاده آرتار وارسلان کسیلور » .

کذلك کندی حقوق مدنیه‌سنی اقتطاف ایده‌جکنه قناعت وامنیت کامله‌سی اولاق ایوین ، کندی اولادینی سوه سوه میدان محاربه‌یه کوندریرلر .

ایشته روم ایلی طرفنده برنجی دفعه اوله‌رق قان دوکمش اولان ارمنی عسکرلرینك خبر وفاتی ، هرارمنی‌یه بوکبی ملاحظه‌لرده بولنمغه بروسیله ویرمش اولدی .

برقائمقامه قارشو انتریقلر

بایبورتدن یازیلیور :

« بتون اشراف ایاقده ، بونلرك عونه‌لری ایش اوستنده ، ارمنی آراضیلرینك غاصبی وسابق بلدیه رئیسی ادهم دخی الفی قولنی صیغامش ، چالشمقده‌درلر .

بونلرك حرکتلری قائمقام حلمی بکه قارشودر ، زیراموی الیه بلدیه اعضالرینی عزل ایدوب ، یرلرینه برموقت هیئت تشکیل ایتمش ایدی .

ولایت ایله قضا آره‌سنده برچوق تلغرافنامه‌لر تعاطی ایدلدی وعلیهدارلر طرفندن ۱۸۰ امضا ایله برشکایت محضری حاضرلندی . بونلر ممنون اولمیان برطاقم قهوه‌جیلر وعادی طاقمدن کمسه‌لر اولوب ، قائمقامك مملکتمزده بولنان بازار یرینی شهردن خارج محله نقل ایتمسندن طولانی بیکارجه کمسه‌لرك قهوه وچای ایچه‌مدکلرندن وبش پاره‌لق اولسون آخذ واعطا ایتمدکلرندن شکایت ایتمکده‌درلر .

مقدما بازار یری شهر ایچنده ایکن ، پك چوق ازدحام بازارده وسوقاقلرده طوپلانیرلر ، چای وقهوه ایچرلر ایدی .

بونلره قارشو دخی قائمقامدن ممنون قالان اهالیدن اکثریسی ارمنی ۵۰۰ امضا ایله دیکر برمحضر یاپیله‌رق مایسك (حیوان ترسی) قوقوسی برونمزدن اوزاقلشدی ، بوسنه حزیران آینده تمیز برهوا ونظافت یوزی کوردك ، وسائط صحیه احضار ایدلمکده ، اخذ واعطامزه اصلا خلل کلمامکده‌در ، برشیئه احتیاجی اولان چارشویه کیدر آلیر ، کویلیلرمز قهوه وچای کبی فضله مصارفدن قورتیلدی ، قائمقام حلمی بك وطنمزه شرف ویریجی غایتله ایو برمأموردر بناءً علیه بوذاتك علیهنده بولنانلر مستبد کمسه‌لردر دیورلر .

دیکر طرف ، بیوك برضابطه ، برمتینغ عقدینی تکلیف ایتمشلر ایسه‌ده مومی الیه طرفندن رد ایدلمشدر . اتمکجیلر غره‌و یاپدیلر ، حلمی بك کندیلرندن بر دها اتمك پیشیرمیه‌جکلرینه دائر امضا آلوب ، یکی بلدیه هیئتی معرفتیله برفرون آچدیردی وایکی عدد دها آچدیره‌جقدر .

ناخشنودلرك سوزینه اهمیت ویرمیه‌رك حلمی بك بالاخره کوینه مکتب امتحانلرینه کیتدی ، بقالم عودتنده اشرافك باشنه نه کبی مسئله‌لر آچه‌جقدر » .

لوسین : حلمی بك کبی ملکیه مأمورلرینی وظیفه‌لرینی بحق ایفا ایتدکلرندن طولانی تقدیر ایدر والقیشلارز . اسمی ذکر ایدلمامش اولان ضابط کبی وطنداش عسکرلریمزی ایسه ، اوردومزه شرف ویردکلرندن تبریك وتقدیر ایدرز .

---

(۷۵)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

بشنجی باب

« هرشیئ صره‌سنده‌در »

کوندن کونه عبدالحمیدك مظهر توجه واعتمادی اولان بوکنج یاوردن عزت پاشا بتون روحیله نفرت ایتمکده ایدی ، چونکه بوکیدیشله ییلدیزده تأثیر ونفوذ پیدا ایده‌جکندن ، مومی الیهی برصورتله نظرهمایوندن دوشورمك ایستدیکندن بومقصده واصل اولمق ایچون هردرلو معاونتده بولنه‌بیله‌جك وایجابنده حیله وفساده دخی اشتراك ایده‌جك ایدی . معمافیه چرکس آلبوس ایله قورنازجه حرکت ایله حسیات داخلیه‌سنی اظهار ایتمامك ایستدی .

— سزه براثبات کتوره‌جك اولورایسه‌م بکا معاونت ایتمکی وعد بیوریرمیسکز ؟ دیو آلبوس بك برآز دوشوندکدن صوکره سؤال ایتدی .

عزت پاشانك کوزلری مسرتله پارلایه‌رق :

— ضیاپاشانك اوزاقدن ویاقیندن ولیٔ نعمتمزه قارشو اهانتنی زره قدر اثبات ایده‌جك اولور ایسه‌ك ، بوخیانتك فاعلنی تزیل ایچون سزه معاونت ایده‌جکم طبیعیدر ، وظیفه‌م اقتضاسندندر دیدی .

آلبوس بك آیاغه قالقه‌رق :

— ذات عالیلرینك معاونتنی استرحام ایچون نزدکزه کلوب کوروشمك ایسته‌مش ایدم ، دیدی .

— بکا امین اوله‌بیلورسکز ، انجق بافکز غیرت ایدیکزکه کچوك دوشمیه‌لم ، چونکه ، او وقت بوکنج بختجونك نزد شاهانه‌ده قدر وقیمتی دها زیاده آرتیرمش اولورز .

آلبوس بك حرمتله سلاملیه‌رق پاشانك یانندن چیقدی .

اقشام اوزری عبدالحمید عزت پاشایی یانینه چاغیرتدیردی .

کاتب ثانی حضرت شهریاری ، ساعتلردن بری بودقیقه‌یه انتظار ایتمکده ایکن مظفرانه حضور شاهانه‌یه شتاب ایدرك ، ماقلاین ایله اولان محاوره‌سنی وخائنلرك ایکی کونه قدر توقیف ایدیله‌جکلرینی عرض ایدر .

عبدالحمید بوحوادثدن صوك درجه ممنون قالیر وکندوسنه تودیع ایتمش اولدیغی وظیفه‌یی بودرجه موفقیتله باشه چیقارمش اولدیغندن طولانی محظوظیت وممنونیتنی مومی الیهه بیان ایدر .

حکمدار مستبد :

— ماقلاین چهارشنبه کوننه قدر وعدینی اجرا ایده‌جك اولورسه ، حقیقةً کرامتلی برکمسه اولدیغنه قناعت حاصل ایده‌جکم ، دیدی .

عزت پاشا جواباً :

— بوبابده قولکز قطعیاً امینم بشقه برصورتده دها زیاده صاغلام برتعهد ایفا ایدیله‌مز ایدی . . .

— فقط ، مادامکه ایزلرینی بولمش ، نیچون درحال توقیف ایتدیرمامش ، دیو عبدالحمید جواب ویردی ، زیرا هرشیدن داعیٔ شبهه نقطه‌لر بولور ایدی .

— ماقلاین کندی حرکاتی حقنده بشقه تفصیلات ویرمك ایسته‌مدی .

حکمدار مستبد بوبیان ایتمش اولدیغی شبهه‌سنه رغماً ، عزت پاشانك ویرمش اولدیغی معلوماتدن صوك درجه ممنون قالمش ایدی .

آلتنجی باب

دردست وتوقیف

عبدالحمید انکلیزك تأمیناتی اوزرینه شبهه‌لنمکده حقسز ایدی .

ماقلاین ایکی کون صوکره چهارشنبه کونی صباحلین وعدی موجبنجه ییلدیز سراینه کلوب همان عزت پاشایی کورمك ایسته‌دی .

عزت پاشا مومی الیهك ورودندن خبردار اولنجه ، درحال یانینه دعوت ایتدی .

ماقلاین ، وقارلی ممنون وبشوش برچهره ایله اوطه‌دن ایچری‌یه کیروب ، یازیخانك قربنده ایاقده طورمقده اولان پاشانك یانینه کیدر والنی صیقه‌رق :

— پاشا کوریورمیسکزکه میعاد ملاقاته رعایت ایدر وتام وقتنده کلیرم ؟ دیدی .

— بوخصوصده ذاتاً صورت قطعیه‌ده امین ایدم .

انکلیز نیم تبسم ایله :

— یانی بیراخانه‌سنده سزی بوامنیت قطعیه‌ده کورمامش ایدم ، دیدی .

— افاداتکزی اوقدر غریب وعجائب کوردیکمدن ، برآره‌لق شبهه‌لندم ایسه‌ده بواوزون سورمدی .

— هرنه ایسه ، شیمدی اورالرینی قپایه‌لم‌ده دها اهمیتلی مسئله‌لر حقنده قونوشه‌لم ، بیلدیککز کبی بوکون آرامقده اولدیغمز اشخاصی توقیف ایده‌جکز .

— یکی محله‌ده اولدیغی کبی ، صوك دقیقه‌ده فرار ایتمیه‌جکلرینه امین میسکز ؟ .

— الم ایله قویمش کبی ، کندیلرینی آرایه‌جغمز یرده بوله‌جغمزه امینم .

— بودردست کیفیتنی نه وقت اجرا ایتمکه قرار ویرمشسکزدر ؟

— اوکله‌دن صوکره ، اقشامه یقین ، کندی محل اجتماعلرندن طیشاری‌یه چیقاجقلری زمان . . .

— تشریفکزی ولیٔ نعمت افندمزه همان عرض ایده‌یم‌می ؟ .

— نصل آرزو بیوریر ایسه‌کز . فقط اولا توقیف کیفیتنك تفرعاتنی تنظیم ایتمك الزمدر .

— ایجاب ایدرسه بتون اوردویی وضابطه‌یی امرکزه تحته قویه‌بیلورز .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

և մերժել յօդուածներուն բոլորն, մանաւանդ հակառակ բացարձակ խոստմանը, հրատարակելու այն ճառը՝ զոր ըսած էր խօսիլ Թէրզեան Սրբազանի ժամանման օրը, նշաւակելով Պօյաճեան Գերապայծառն իբր վերականգնիչ միջնադարեան հաւատաքննական խարոյկներու։ Եթէ զիս լռութեան ստիպէին, պիտի գոչէի նոյնսին. Ահա՛, Պետրոս Արպօէշը...։

Ամէն բանի մէջ խեր մը կայ կ'ըսեն։ Բարեբախտաբար Թօնդ. Թէրզիմանեան մըն էր այն ատեն, Պ. Զարեհ Շիշմանեան՝ որ խօսքս կարել տուաւ։ Իբր խորաթափանց դիւանագէտ, մեղրով և կարագով կը մեծարէր Պօյաճեանը, Գերյարգելի, հո՛ս, Գերյարգելի՝ հո՛ն, ա՛յդ Գերյարգելի, ա՛յս Գերյարգելի, «Ֆիկարօ՛ հօս, Ֆիկարօ սու, Ֆիկարօ սու, քէ պէլլա վիվէրէ, պէր ուն Պարպիէրէ տի Գուալիթա...։»

Այսօ՛ր ալ հաւ թէ Զարեհ էֆ. Շիշմանեան ցարդ պիտի չարունակէր Թէրզեան Սրբազանի հետ իր մեղրալուսնի ճամբորդութեան տարփանքը, եթէ վրայ հասած չըլլար Լուսաւորչի տօնը, անցեալ ամառ, և, բնական բերմամբ մը Օրթաքէօյի համբաւաւոր ճաշը։ Այն օրէն ի վեր, դարձաւ Զարեհ էֆէնտի, և հոսանքին ջուրերէն մղուած, եկաւ մինչեւ Ոսկերիչեանի Դրան առջեւ։ Հոն է որ սիկառէթի կրակով մը լանկցուց Թէրզեանի կոնդակը՝ որ ինքնին այնչափ խաղճուկ, այնչափ ողորմելի, և աւելցնենք, այնչափ ալ անմեղ բան մըն էր որ իրեն զահէր գտաւ, ինչպէս նաեւ իրեն չափ անփայլ autodafé՝ն։ Հաւատացէ՛ք, շատ աւելի փառաւոր է Թատերաբեմին տեսարանը երբ Նափօլի հրապարակին վրայ ժողովուրդը կ'այրէ Պօղոսի սիրոյ պատմութեանց տետրակները։ Սիրոյ մեծ Իշխանին հրաշակերտները պիտի փոխանցուին դարերէ դար, մինչդեռ արդէն երէկ մոռցուեցաւ Թէրզեան Սրբազանի խեղճ ու կրակ կոնդակը՝ որ չաւկայթեց և ոչ իսկ մեր կրակ ու բոցերը։

Այժմ, կը վերադառնամ «Արեւելք»ին, որուն մէջ արդէն տպուեցաւ, դեկտեմբեր 1910ին, բաւական երկար մէկ յօդուած՝ «Կաթոլիկ Հայերու Աշխարհքէն» վերնագրով։

Ինքնայօժար լռութենէ մը վերջն է որ գրիչս կրկին ձեռք կ'առնեմ, ծանօթացնելու համար թէ ինչ է, այսօր, բուն կացութիւնը Հռոմէական Հայոց Ներքին վէճերուն։ Առանձինն, գործօն ասպարէզէ հեռու մնալով պիտի չկարենայի տալ բուն ճիշդ տեղեկութիւնը եթէ, բարեբախտաբար, օգնութեան հասած չըլլար Վարչական Ժողովոյ ատենապետը, Երամ էֆէնտին, որ իր խօսքերովը երեւցաւ անցեալ ուրբաթ օրուան «Լա Թիւրքի» Ֆրանսերէն գրուած թերթին մէջ։ Լաւ կ'ըլլար որ հայ թերթերը թարգմանէին զայն, ուրովհետեւ խիստ յստակ, խիստ շրջահայեաց և խիստ չափաւոր լեզուով խօսակցութիւն մըն է, և որ առաւելութիւնն ունի խնդիրը պարփակելու բուն իսկ իր բնական սահմաններուն մէջ, առանց ոչինչ չափազանցելու, առանց ոչինչ մեղմացնելու։ Վերջապէս, դիւանագիտութեան վարժ մտքի մը արտադրոյթն է ան, և պիտի կարենայ ծառայել իբր հաստատ առաջագիր վերանորոգիչ կուսակցութեան ապագայ գործունէութեանը, որ պիտի միայ մնայ կորովի, մինչ անսայթաք, հեռու ծայրայեղութիւններէ և ամբոխավար մոլորանքէ։ Մեր քաղաքականութիւնը պիտի ըլլայ Ժիւլ Ֆէրրիի «Օփօրթիւնիզմ»ը։ Յամառութեամբ պիտի աշխատինք, մեթոտով պիտի գործենք, պիտի լուծենք այն ամէն դժուարութիւնները որ կրնան անմիջական ապագայի մը մէջ լուծուիլ, և մնացածներուն լուծումը պիտի թողուի մեզմէ աւելի երիտասարդներուն ժրաջանութեանը և եռանդին։ Մենք պիտի կարենանք, միեւնոյն ատեն, պարծենալ թէ մեր օրինակը պիտի մնայ իբր միակ բարին, միակ անկեղծը և միակ ազգօգուտը։ Նորահաս պատանիներ՝ որ հազիւ հեռաքրքրութիւնը կ'ունենան իրենց չուրջը դարձածին, երիտասարդ միտքեր՝ որ ուրիշ կը փնտռեն սպառելու իրենց յորդառատ աշխոյժը և իրենց սրտին ու հոգւոյն բոլոր վեհ կարողութիւնները, պիտի գտնեն մեր մէջ բարձրացեալ մտերիմներ։ Ջանանք պիտի զօրացնենք անշահախնդիր խրատներով, քողամերկ ընելու համար բոլոր այն ապիրատներու վոհմակը՝ որ մութին մէջ կը գործէ, կը դաւէ ազատութեան դէմ, կը դաւէ ինքնիշխան կամքի գոյութեան դէմ, կը դաւէ անկախ մտքի դէմ բոլոր այն զէնքերով զոր կը գտնէ հինաւուրց մոլեռանդութեան մը, «քլէրիքալ» կաթոլիկութեան մը, կեղծաւոր կրօնամոլութեան մը, նողկալի ագահութեան մը, զազրելի ծուլութեան մը, և մարդկային վսեմ ու փայլուն նկարագիրը գեղծանող, այլասերող դիմանաքարշ փաղաքշութեան մէջ։

Օգտակար կը սեպեմ այսօրէն իսկ մատնանիշ ընելու Երամ էֆէնտիի խօսքերը՝ իբր միակ բարի հիմը իրագործելի բարենորոգմանց, անհրաժեշտ բարելաւութեանց, անմիջական դարմաններու, որոնք, եթէ այլեւս ուշանային, Շիշմանեան էֆէնտիի կիսավառ սիկառէթը չէ որ բոցավառ պիտի լափլիզէր ապագայ «Ինվէնաւս»-ները, ապագայ Սաւքլեանի Նամակները, որքան որ բարձրէն գային, որքան որ սրբազան աղբիւրէ բղխէին։

Հետեւաբար, խրատ կուտամ բոլոր անկեղծ ազգասէրներու՝ համախմբուիլ Երամ էֆէնտիի ծրագրին չուրջը և յարատեւութեամբ, անշշուկ և համեստ գործունէութեամբ, առանց ոտնակոխ ընելու աշխարհական վարչութեան սկզբունքները, առանց զանցառութիւն ընելու այն յարգանքին՝ զոր ամէն ոք կը պարտի իր հաւատացած կրօնքին կազմակերպութեանը, գլուխ հանել, հաստատել, ամրապնդել Ներքին օրէնսդրութիւն մը՝ որուն շնորհիւ Հռոմէական Հայ հանրութիւնը իսպառ փրկուէր այն անթիւ մակաբոյծներէն՝ որ կը ծծեն ժողովուրդին արեան գինովը, կ'առաջնորդեն դէպ բացարձակ և անխուսափելի քայքայման մը, տարրալուծման մը, ոչնչացման մը, շնորհիւ այն «կղերական անիշխանութեան», որուն մէջ խոզերու պէս կը լփացան մէկէ աւելիներ։

Ապագան մերն է, քանի որ բոլոր լըրջախոհ երիտասարդութեան վստահութիւնը կը վայելենք։

ԴՐ. ՄԱԼԽԱՍ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Բ. ԴՐԱՆ ԶԵԿՈՅՑԸ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԶԻՋՈՒՄՆԵՐԸ

ԻՍՄԱՅԻԼ ՔԷՄԱԼ ՊԷՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Բ. Դրան հասած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն, Գարատաղ թոյլ չի տար որ Մալիսօրները անձնատուր ըլլան, հակառակ Ջէթինէի կառավարութեան ընծայած բարեկամական հաւաստիքներուն։ Գարատաղի կառավարութիւնը ո՛չ միայն զինամթերութեան միջոցներ կը հայթայթէ ապստամբներուն, այլ և անոնց կը սպառնայ ականջ չկախելու Բ. Դրան հաշտարար խորհուրդներուն։ Գարատաղցի սպաներ թոյլ չեն տուած որ ըմբոստները վերահասու ըլլան Շէվքէթ Թօրղութ փաշայի յայտարարութեան։ Մալիսօրներուն ձեռքէն առնելով պատռտած են այդ յայտարարութիւնը։ Կառավարական թղթատարութեամբ մէկ քանի օրինակներ քաղաքին պատերուն վրայ փակցուած էին։ Սակայն գիւղերը Գարատաղցիներու կողմէն պատռուած են այդ յայտարարութիւնները։

Այդ մասին ամենէն աւելի նշանակալից ցոյց կուտայ զօրավար Պիամօ։ Բ. Դուռ հասած այս տեղեկութիւններուն վրայ, արտաքին գործոց նախարարութիւնը արտասահմանի օսմ. դեսպաններուն զեկուցած է որ տէրութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրեն վերոյիշեալ իրողութեանց վրայ։ Նոյնպէս առջի իրիկուն արտասահմանի օսմ. դեսպաններուն ուղղուած շրջաբերական-հեռագրով մը զեկուցուած են Նախարարաց Խորհուրդի կողմէն Մալիսօրներուն նկատմամբ տրուած որոշումները, որպէս զի օսմ. Ներկայացուցիչները տէրութեանց հաղորդեն օսմ. կառավարութեան բարեացակամ տրամադրութիւնները։

⁂ Նախարարաց Խորհուրդը իր առջի օրուան արտակարգ գումարման մէջ զբաղեցաւ Մալիսօրներու խնդրով։ Կարդացուեցան Ջէթինէի օսմ. դեսպանատունէն և Շքօտրայի կուսակալութենէն հասած հեռագիրները։ Ջէթինէի օսմ. դեսպանը յայտնած էր որ իր և Շքօտրայի արքեպիսկոպոսին կատարած բանակցութիւնները ըմբոստներուն հետ, նպաստաւոր արդիւնքի մը պիտի յանգին։ Միւս կողմէ Շքօտրայի կուսակալ Մահմուտ Նէճիպ պէյ Բ. Դրան առաջարկած է որ քանի օր ալ երկարաձգուի ըմբոստներուն տրուած երկրորդ պայմանաժամը, անձնատուր ըլլալու համար։ Կառավարական հաղորդած տեղեկութեանց համաձայն, Բառկորիցա գտնուող ապստամբները, երկու մասի կը բաժնուին։ Ոմանք չեն ուզեր բանակցութեան մտնել օսմ. դեսպանին հետ, անձնատուր ըլլալու համար, քանի որ իրենց նպատակն է վերջնական ինքնօրէնութիւն մը ձեռք բերել։ Գալով ըմբոստներու երկրորդ մասին, որոնք օսմ. դեսպանին և լատին արքեպիսկոպոսին հետ բանակցութեան մտած են, կարգ մը պայմաններ կ'առաջարկեն, որոնք են տուրք չգանձել ատենի մը համար, զինուորական ծառայութիւնը Ալպանիոյ մէջ ընել, զէնք կրելու թոյլտուութիւն, ալպաներէն լեզուին ուսուցումը լատինական տառերով, ճամբաներու շինութիւն և նորոգութիւն և այլն։ Նախարարաց Խորհուրդը նկատողութեան առնելէ յետոյ այդ պահանջումները, որոշում տուաւ որ զէնք կրելու արտօնութիւնը կրնայ թոյլատրուիլ այն մասերուն մէջ, ուր յարմար դատուի։ Միւս պահանջումները առանց մեծ փոփոխութեան ընդունուեցան Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ։ Ալպանացիները որոշ ատեն մը միայն իրենց բնակած տեղերուն մէջ զինուորական ծառայութիւն պիտի կատարեն։ Իսկ ճամբաներու շինութեան մասին 5000 ոսկի յատկացուած էր արդէն. դարձեալ 5000 ոսկիի վարկ մը սահմանուեցաւ։ Նախարարաց Խորհուրդը բացարձակապէս մերժեց կարգ մը ապստամբներու սա պահանջումը, որով օտար տէրութեան մը երաշխաւորութիւնը կ'ուզուի, նկատելով որ ատիկա օսմ. ազգին արժանապատւութիւնը վիրաւորող պահանջում մըն է։ Կառավարութիւնը այս առթիւ 20 օր ալ երկարաձգեց ըմբոստներուն տրուած պայմանաժամը՝ անձնատուր ըլլալու համար։ Նախարարաց Խորհուրդի վերջնական որոշումները նոյն իրիկունն իսկ հեռագրով հաղորդուեցան Ջէթինէի օսմ. դեսպանին, Շքօտրայի կուսակալին և արշաւախումբի հրամանատար Շէվքէթ Թօրղութ փաշայի։ Որպէս զի ապստամբներուն զեկուցանեն զանոնք, յայտարարելով թէ տրուած զոհացումները աւելի շնորհներ են քան թէ քաղաքական յանձնառութիւն մը։

⁂ Գարատաղի գործակատար Պ. Բօբովիչ առջի օր տեսակցութիւն մը ունենալով արտաքին գործոց նախարարին հետ, ըսած յայտնեց որ օսմ. կառավարութիւնը տակաւին կասկած ունի Գարատաղի կառավարութեան անկեղծ զգացումներուն վրայ։ Գործակատարը աւելցուց թէ իր կառավարութիւնը անկեղծօրէն կը փափաքի որ Մալիսօրներուն խնդիրը փութով կարգադրուի և թէ ամէն ջանք պիտի ընէ որ փախստականները իրենց տեղերը վերադառնան։ Այս առթիւ գործակատարը պահանջեց որ օսմ. կառավարութիւնը վճարէ այն ծախքերը զորս Գարատաղի կառավարութիւնը ըրած է Մալիսօրներուն համար։ Ռիֆաթ փաշա մերժեց այդ պահանջումը։

⁂ Շէվքէթ Թօրղութ փաշայէ հասած երկու հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ յունիս 24ի օրը ապստամբները Բաքիչթէի և Բրօքայի միջեւ յարձակում ըրած են օսմ. զինուորներուն վրայ և տեղակալ մը սրունքէն վիրաւորուած է։ Միեւնոյն օրը ապստամբները երկրորդ յարձակում մըն ալ գործած են Բրօքայի բանակատեղիին վրայ։ Մէկ զինուոր սպաննուած և մէկ զինուոր վիրաւորուած են։ Յաջորդ օրը ըմբոստները նորէն յարձակած են օսմ. զինուորներուն վրայ, Բաքիչթէի և Բրօքայի ճամբուն միջեւ, սակայն ետ մղուած են։ Նոյն օրը նոր ընդհարում մը տեղի ունեցած է Բէչինչէի մէջ։ Կռիւը երեք ժամ տեւած է և ըմբոստները ուժգնօրէն ետ մղուած են։ Միեւնոյն օրը, բազմաթիւ ապստամբներ յարձակած են Սէլչէի վերեւ գտնուող հսկապահակէտներուն վրայ։ Կռիւը երկու ժամ տեւած է և մութը կոխելուն միայն դադրած է։ Յունիս 25ի գիշերը ապստամբները յարձակում գործած են Էրզայի հսկապահակէտին վրայ։ Դարձեալ ետ մղուած են զինուորներուն կողմէ։ Թամի շրջակաները, ըմբոստները ջուր առնող զինուորի մը գլուխը կտրած են։ Երկու կաթոլիկ Մալիսօրներ Գարատաղէն Թուզի երթալով անձնատուր եղած են։ Թուզիէն ուշ ատեն հեռացած երկու անզէն զինուորներ առաջին սպաննուած գըտնուեր են Եէչիլթէբէի մօտ։ Քօնայի մուխթարը, որ հաւատարիմ մնացած էր կառավարութեան, ըմբոստներուն կողմէ սպաննուած է։

⁂ Առջի օր Բ. Դուռ ուղղուած հեռագիր մը համաձայն, Գարատաղի սահմանագլխին վրայ ընդհարում մը տեղի ունեցած է օսմ. զինուորներուն և ըմբոստներուն միջեւ։ Այս վերջիններուն հետ կը գտնուէին Մալիսօրի տարազով գարատաղցի բազմաթիւ սպաներ ու զինուորներ։ Շէվքէթ Թօրղութ փաշա ետ մղած է ապստամբները։

⁂ Իտալական և աւստրիական դեսպանները ու Անգլիոյ դեսպանատան գործակատարը առջի օր արտաքին գործոց Նախարարին հետ տեսակցելով յայտարարեցին թէ նոր դիմումներ կատարած են Ջէթինէի կառավարութեան մօտ, որպէս զի խաղաղութիւնը չխանգարի։ Աւելցուցին թէ հակառակ պարագային՝ օսմ. կառավարութիւնը ազատ է իր շահերը պաշտպանելու։ Համիմաստ յայտարարութիւն մըն ալ ըրաւ իտալական դեսպանը։

⁂ Այս միջոցիս շատ կը խօսուի Պէրաթի երեսփոխան Իսմայիլ Քէմալ պէյի մասին, որուն վրայ կասկածներ կը ծանրանան թէ ըմբոստներուն միացած է, Ալպանիոյ ինքնօրէնութիւնը ձեռք բերելու համար։ Կառավարութիւնը քննութիւն բացած է, հասկնալու համար թէ Իսմայիլ Քէմալ պէյ ո՛ր ատենէն մասնակցութիւն ունեցած է ապստամբական շարժումին։ Միւս կողմէ գրեթէ բոլոր Թուրք թերթերը լուտանքի լեզուով յօդուածներ կը հրատարակեն Իսմայիլ Քէմալ պէյի վրայ։ Քօմիթէին Պոլսոյ և Ռումէլիի թերթերը կը պախարակեն անոր ընթացքը և «վա՛յ դաւաճան» կը կոչեն զայն։ Իսմայիլ Քէմալ պէյի համար կ'ըսուի թէ ինք խմբագրած է ապստամբներուն կողմէ մեծ տէրութեանց ղրկուած յիշատակագիրը և ապստամբները շարունակ կը դրդէ ինքնօրէնութեան վրայ պնդելու։ Չափաւորական կուսակցութիւնը, որուն կը պատկանի Իսմայիլ Քէմալ պէյ, իր նախագահին՝ Իսմայիլ Հաքքը փաշայի միջոցաւ երէկուան «Մէրիխ»ի մէջ բաց նամակ մը կ'ուղղէ Իսմայիլ Քէմալ պէյի և կը հրաւիրէ զայն բացատրութիւն տալու, կարգ մը զրոյցներու վերջ տալու համար։ Կուսակցութիւնը կը յայտարարէ թէ Իսմայիլ Քէմալ պէյի Ջէթինէ ուղեւորութենէն տեղեկութիւն չունի։ Կորիցայի մէջ ձերբակալուած ալպանիական հրոսախումբին գանձապահ Իպրահիմ Տէլվինա շատ կարեւոր յայտնութիւններ ըրած է Իսմայիլ Քէմալ պէյի, Մուֆիտ պէյի, Ֆերիտ փաշայի վրայ։ «Ռումէլի» վերապահութեամբ կը հաղորդէ այդ լուրը։

ՄԱԳՐԻՔԷՕՅԻ ՈՃԻՐԸ

ՉԷՔԻ ՊԷՅԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«Հէմրահ» լրագրին խմբագիրներէն և հիմնադիրներէն Չէքի պէյ առջի գիշեր ժամը 4ին Մագրիքէօյի մէջ իր բնակարանին առջեւ սպաննուեցաւ անծանօթներու կողմէ, երբ տուն կը դառնար Հաճի Միխայի կազինօյէն, ուր բարեկամներու հետ կը գտնուէր։ Գնդակը գլխուն հանդիպելով ետեւի կողմէն, գանկը գէշ կերպով ջախջախուեցաւ։ Չէքի պէյ իր առած վէրքերուն հետեւանքով ընդհուպ մեռաւ, հակառակ բժշկական դարմաններու։ Ոստիկանութիւնը երկու անձ ձերբակալած է իբր կասկածելի։ Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէնութիւնը խիստ հրամաններ տուած է, ոճրագործները ձերբակալելու համար։ Հրազէնին ձայնը լսողները տեսած են երկու հոգիի փախուստը։ Չէքի պէյ դրոշմատուրքի քննիչ էր Հանր. Պարտքի Վարչութեան մօտ, և այդ պատճառաւ չէր ստորագրեր «Հէմրահ» ընդդիմադիր թերթին մէջ գրած խմբագրականները։ Հանգուցեալը 50 տարեկան էր, Միլլիէի Վարժարանէն և Կալաթա-Սէրայի լիսէէն շրջանաւարտ։ Առաջնոք աշխատակցած է Մուրատ պէյի թերթին՝ «Միզան»ի։ Մարտ 31ի ըէաքսիոնէրական շարժումին ատեն ձերբակալուած և յետոյ ազատ արձակուած էր։ Չէքի պէյ շատ կը զբաղէր քաղաքականութեամբ, և այդ պատճառաւ իր սպաննութիւնը անձնական հակառակութեան արդիւնք չի կարծուիր։ Ինչպէս կը յիշուի, Սահմանադրութեան հռչակումէն ի վեր, երրորդ խմբագիրն է որ կը սպաննուի։ Առաջինն էր Հասան Ֆէհմի պէյ և երկրորդը՝ Ահմէտ Սամիմ պէյ, երրորդը՝ Չէքի պէյ։ Զարմանալի զուգադիպութեամբ մը, ամէնքն ալ ընդդիմադիր մամուլին կը պատկանին։

ՀՕՐԱՆԻ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐԸ

Ելմտական Նախարարութիւնը 15,000 ոսկի յատկացուցած է կառավարական պաշտօնատուններ շինելու համար Հօրանի գաւառին մէջ։ Պատերազմական Նախարարութիւնը 2,500,000 ղրուշի գումար մը յատկացուցած է, զինուորական կայաններ հաստատելու համար հոն։ Կառավարութիւնը որոշած է արթէզեան ջրհորներ բանալ։

ՕՍՄ. ԱԶԳ. ՏՕՆԸ

Յուլիս 10ի օսմ. Ազգ. տօնին յայտագիրը պատրաստուած է, որուն համաձայն, այս տարի ո և է ընդունելութիւն չպիտի կատարուի Կայս. Պալատին մէջ, այլ զօրահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ Ազատութեան Բլուրին վրայ։ Ներկայ պիտի գտնուին Սուլթանը, Կայս. իշխանները, Նախարարները, հոգեւոր պետերը, երեսփոխանները, ծերակուտականները և այլն։ Ժողովրդեան համար բարձրաւանդակներ պիտի շինուին Ազատութեան Բլուրին վրայ։ Գիշերը շքեղ լուսավառութիւններ պիտի կատարուին։ Ազատութեան յիշատակարանին բացումը նոյն օրը պիտի կատարուի, եթէ աշխատութիւնները աւարտին։

ԿԱՐՄԻՐ ԱՆՑԱԳԻՐ

Պէրութի կուսակալը իր իրաւասութեան ենթակայ գաւառներուն և գաւառակներու իշխանութեանց զեկուցած է որ կարմիր անցագրի դրութիւնը գործադրուի։ «Էլ-Բէրմէլ» թերթը կ'ըսէ թէ Հայփալի իշխանութիւնները օրինական այդ տրամադրութիւնը ի գործ չդնելուն համար, օտարազգի Հրեաներ վերջնականապէս կը հաստատուին Պաղեստինի մէջ, թէեւ կարմիր անցագիր ունեցող մը պէտք չէ երեք ամիսէն աւելի մնայ հոն։

ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՄԸ ՎՐԱՅ

Մարոնիներու Պատրիարք Տ. Եղիա Էլ-Հօէյք 7 աւազակներու կողմէ յարձակում կրած է Այն-Ժան-Մարօնի վարժարանին մէջ, երբ հոն կը հանգչէր ուղեւորութեան մը առթիւ։ Պատրիարքը անվնաս ազատած է։ Պատրիարքին հետեւորդներէն մէկը թեթեւապէս վիրաւորուած է արձակուած գնդակներէն։

ՖԱԻԳ ՊԷՅ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Համիտի անձնապահներէն Ֆաիգ պէյ անցած կիրակի օր Պոլիս եկած է «Իմբէրաթոր Նիգօլա» շոգենաւով, որուն մէջ կը գտնուէր Յունաստանի Օլգա Թագուհին, Օտեսա երթալու համար։ Ոստիկանութիւնը իմանալով որ Ֆաիգ պէյ իր ընտանիքին հետ պիտի տեսակցէր, հարկ եղած նախազգուշական միջոցները ձեռք առած էր։ Ֆաիգ պէյ հասկնալով որ չպիտի կրնար մէկուն հետ տեսնուիլ, իր նաւէն իսկ դուրս չէ ելած ու ստիպուած է Օտեսա երթալ։ Կ'ըսուի թէ Համիտի Նախկին անձնապահը Օտեսայէ վերադարձին դարձեալ պիտի փորձէ իր ընտանիքին հետ տեսակցիլ։

ԱՆԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆԸ ՏԻՎՐԻԿԻ ՄԷՋ

Տիվրիկէն Թուրք թերթի մը հասած նամակներ կը տեղեկացնեն թէ Տիվրիկի մէջ անդորրութիւնը խանգարուած է ու ապահովութիւն չկայ։ Օր ցերեկով ալ աւազակութեան, առեւանգումի, գողութեան դէպքեր կը պատահին։ Ժողովուրդը շատ դժգոհ է այդ կացութենէն։

ԹՐԱՄՎԱՅԻ ԳԻԾԻՆ ԵՐԿԱՐԱՁԳՈՒՄԸ

Ասկէ առաջ Թրամվէյի ընկերութեան կողմէ առաջարկուած էր որ Շիշլիէն մինչեւ Հայոց գերեզմանատունը երկարաձգուի Թրամվէյի գիծը։ Քաղաքապետութիւնը արտօնութիւն տուաւ այդ գիծը շինելու, պայմանաւ որ երկու կողմի մայթերը շինուին և մէջտեղի սալայատակը բարքէ քարերով յատակուի։ Այդ արտօնութիւնը մենաշնորհի ձեւով տրուած չէ։ Հիմա խնդիրը յանձնուած է Քաղաքապետական Խորհուրդին։

ԽՈԼԵՐԱ

Տօլմապահչէի մէջ անցած կիրակի օր Շիւքրի անունով անձ մը մեռած ըլլալով, թաղապետական բժիշկները դիակնաքննութիւն կատարեցին և սա եզրակացութեան յանգեցան թէ այդ անձը քոլերայէ մեռած էր։ Հիւանդին բնակարանը առողջապահական շղթայի տակ առնուեցաւ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՊՏՈՅՏԸ

Կայսրը, առջի օր, ժամը 7 ու կէսին, [illegible] նաւակով Պէյլերպէյի պալատը գնաց և իրիկուան ժամը 11 ու կէսին Տօլմա Պաղչէի կայս. պալատը դարձաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ԱՄԲՈՂՋ ԸՆՏԱՆԻՔ ՄԸ ԹՈՒՆԱՒՈՐՈՒԱԾ.— Օրթա գաւառակի Ջաթալը Էրմէնի գիւղին մէջ Գալուստեան Մարկոսի տան մէջ ութը հոգի յանկարծ կը հիւանդանան և տասներկու տարեկան տղայ մը, Գալուստ անունով, կը մեռնի։ Բժշկական քննութեամբ կը հաստատուի թէ անոնց կերած եղիպտացորենի ալիւրը դուրսէն թունաւորուած էր։ Դրացիներուն վրայ կասկած ըլլալով, քննութեան ձեռնարկուած է։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Վէֆայի երկրորդական վարժարանի ուսանողներէն Լութֆի, 18 տարեկան, առջի գիշեր փորձեց անձնասպան ըլլալ և բէվօլվէրի հարուածով մը աճուկէն վիրաւորեց ինք-

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԹԻՒ 71

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԹՈՒՐՔ ՀԵՐՈՍՈՒՀԻ ՄԸ

ԳԼՈՒԽ Գ.

Պահարանին վրայ «Ս. Է.» հասցէ չէր գրուած, ինչ որ ցոյց կուտար թէ ուղղակի Սուլթանին անձին ուղղուած էր ժուռնալը։

Ապտիւլ Համիտ դողահար ու կասկածոտ ձեռքով մը պատռեց պահարանը և սկսաւ կարդալ.

«Երեք օրէ ի վեր Եգիպտոսէն Պոլիս հասած է Պարսկաստանի հիւպատոսին կինը որ հայուհի մըն է (հոս գրուած էին հիւպատոսին ու կնոջ անունները զորս զանց կ'ընենք յիշատակել)։ Այս կինը արդէն իսկ տեսակցած է Հայոց Պատրիարքին հետ ու հոս համեղէն իմէր այցելութիւններ կ'ընէ ու փոխադարձաբար ինքն ալ այցելութիւններ կ'ընդունի իր գտնուած պանդոկը։ Կը կարծուի թէ մասնաւոր պաշտօնով մը եկած է հայ յեղափոխական գօմիթէներուն կողմէ և թէ դաւադրութիւն մը կը պատրաստէ Ձեր բարձր Վեհափառութեան թանկագին կենաց դէմ։ Իմաստուն տնօրինութիւն մը պիտի ըլլայ այդ վտանգաւոր կինը ժամ առաջ մայրաքաղաքէն հեռացնել։»

— Այս ինչ սարսափելի բան, գոչեց Ապտիւլ Համիտ, որուն գոյնը նետած էր ժուռնալը կարդացած միջոցին, նորէն դաւադրութիւն անձիս դէմ... այո՛, իրաւունք ունի, պէտք է այդ վտանգաւոր կինը հեռացնել Պոլսէն, յայտնի է որ դէշ նպատակով մը եկած է հոս...

Ապտիւլ Համիտ անգամ մըն ալ ժուռնալը ուշի ուշով կարդալէ ետքը, սեղանին վրայ դրաւ և ուրիշ մը առաւ ափսէին մէջէն.

«Երէկ Մ... փաշային կինը որ Նիշանթաշիի կողմը կը բնակի, Կալաթա-Սարայի բաղնիքը գնաց լուացուելու, ինչ որ կասկածելի կրնայ ըլլալ, քանի որ Նիշանթաշի բնակողի մը համար աւելի բնական է Տէրէքէօյի բաղնիքը երթալ։ Բաց աստի հինգ ժամ մնաց բաղնիքին մէջ և նոյն միջոցին Հ... փաշային կինն ալ նոյն բաղնիքը մտաւ լուացուելու և գրեթէ իրարմէ մէկ ժամ տարբերութեամբ ելան բաղնիքէն։ Յիշեալ կիները բաղնիք գտնուած միջոցին Թօփխանէլեանէն ծրար մը բերել տուին, որուն մէջ ինչ գտնուիլը կարելի չեղաւ որոշապէս հասկնալ, թէեւ բերող ծառան ըսաւ թէ չօքոլա ու փասթա կը պարունակէր այդ ծրարը։ Պարտք կը զգամ սոյն տեղեկութիւնները Ձեր վեհափառութեան բարձր ուշադրութեան ներկայացնել։»

—Այս տեղեկութիւնները թէեւ կարեւորութիւն չունին, այսուհանդերձ պէտք է վարձատրել ժուռնալին, մտածեց Ապտիւլ Համիտ, որովհետեւ կրնայ օր մըն ալ կարեւոր բան մը հաղորդել... ասկէ զատ աչքէ հեռացնելու չէ այդ երկու փաշաները որոնք թէեւ արտաքուստ խիստ հաւատարիմ ցոյց կուտան ինքզինքնին, սակայն կրնան դաւադրապէս ինծի դէմ դաւել...։

Ապտիւլ Համիտ ափսէին մէջէն երրորդ ժուռնալ մը առաւ.

«Երէկ Արդարութեան Նախարար Ապտիւրրահման փաշա, Բ. Դուռ գացած միջոցին, ճիշդ կամուրջին մէջտեղը յանկարծ կառքը դարձնել տուաւ և իր բնակարանը դարձաւ, ուր կէս ժամ մնալէ ետքը, դարձեալ կառք նստաւ և Բ. Դուռ գնաց։ Նախարար փաշային այս անակնկալ վերադարձը կասկածելի նկատելով՝ կը փութամ հաղորդել Ձեր բարձր Վեհափառութեան։»

— Ինչ կը նշանակէ կէս ճամբէն յանկարծ տուն վերադառնալը, ըսաւ ինքնիրեն Ապտիւլ Համիտ. արդարեւ այդ բանը կասկածելի կը թուի ինծի...։

Եւ թուղթը սեղանին վրայ դնելով ուրիշ մը առաւ և չարունակեց ընթերցումը։

«Երէկ ցերեկուան մօտ խիստ տարօրինակ և անըստգտանելի դէպք մը պատահեցաւ, զոր հարկ կը համարիմ Ձեր բարձր Վեհափառութեան հաղորդել։ Արդարութեան Նախարար Ապտիւրրահման փաշա երբ բնակարանէն մեկնելէն ու կամուրջին վրայ հասնելէն ետքը, յանկարծ կառքը կեցուց և փոխանակ ճամբան շարունակելու և Բ. Դուռ երթալու, իր բնակարանը գնաց կրկին ուր 30-40 վայրկեան մնալէ ետքը, դարձեալ կառք նստաւ և գնաց Բ. Դուռ։ Նախարարը շատ յուզուած վիճակ մը ունէր տուն վերադարձած ատեն, բայց երբ կրկին կառք նստաւ հանդարտած կ'երեւար։ Նախարարին այս անսովոր ընթացքը խիստ կասկածելի թուելով Ձեր ծառային, պարտք համարեցի քննութիւն մը բանալ հասկնալու համար թէ ինչո՞ւ յանկարծ կէս ճամբէն ետ դարձած էր, բայց այս մասին ոչ ոք կրցաւ որոշ բացատրութիւն մը տալ։ Բնակարանի մարդիկը ըսին միայն որ փաշան յանկարծ անհանգստութիւն մը զգացած ըլլալով՝ կառապանին հրամայած էր կառքը ետ դարձնելու, բայց բացատրութիւնը գոհացուցիչ չէր, քանի որ տուն գալէն քիչ ետքը փաշան կրկին մեկնեցաւ և բնաւ հիւանդի կերպարանք չունէր։ Նշմարելի նաեւ որ փաշան երկրորդ անգամ դուրս ելլելուն իր հագուստները փոխած էր։ Բոլոր այս պարագաները ա՛լ աւելի ծանր կասկածներ յարուցին մտքիս մէջ և ուզեցի անմիջապէս նորէն ամէն բան տեղեկագրել Ձեր բարձր Վեհափառութեան»

— Իրա՛ւ որ Ապտիւրրահմանի այս ընթացքը զիս չափազանց կը զարմացնէ և պէտք է որ խնդիրը անմիջապէս լուսաբանել տամ, ըսաւ Ապտիւլ Համիտ, մտատանջ երեւոյթով մը։

Յետոյ Արդարութեան Նախարարին վերաբերեալ երկու ժուռնալները խնամով մէկ կողմ դրաւ և նոր մը առաւ ափսէին մէջէն։

— «Մանր վտանգ մը կը սպառնայ Ձեր բարձր Վեհափառութեան, կրկին այս նամակով նոր ծանուցանելը, և պարտք կը համարիմ այս մասին Ձեր բարձր ուշադրութիւնը հրաւիրել։ Իբրեւ թէ դպրոցական պարապմունքով գիշերապահութիւններ կատարելու պատրուակին տակ, այս օրերս հաւաքումներ կը կատարուին հայ եկեղեցիներու և դըպրոցներու մէջ, որոնց կը նախագահէ նաեւ Օրմանեան Պատրիարքը։

(Շար.)

վինքը։ Ցասահոտ ուսոմոզը հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։ Անծանօթութեան չարժանիքը սա է որ ուսուցիչներէն մէկը լաւ չէր վարուած անոր հետ։

ԱՐԿԱԾ.— Եօթէր անուն գործաւոր մը, Եյուպ, Ջուրի ճամբաներուն մէջ մնաց կ'աշխատէր, երբ փլուզում մը առաջ եկաւ ու գործաւորը փլատակներուն տակ մնալով մեռաւ։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.— Աւջի գիւղը Բանկալթի, Մխիթարեանց վարժարանին առջև Շիշլիէն վար իջնող օթօմօպիլ մը հակառակ ուղղութեամբ պացող երկու թրամուէյներու մէջտեղ մնաց։ Բաղխումը այնքան զօրաւոր եղաւ որ օթօմօպիլը ջախջախուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԶԱՐՄԱՆՃԱԳԻ ՎԻՃԱԿԸ

ԱՌԱՋՆ. ՏԵՂԱՊԱՀԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

ՈՒՂՂՈՒԱԾ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

«Զարմանճագի ժողովրդեան ենթակայ եղած հարստահարութիւններէն ազատելը խնդրած էի։ Դժբախտաբար այս վիճակը ոչ միայն վերջ չգտաւ այլ և սաստկանալու վրայ է։ Գիւղերէն ամէն օր հարստահարութիւններուն դէմ գանգատներ կը հասնին։ Հարստահարեալները թէև կառավարութեան կը դիմեն, բայց կը վռնտուին և հարստահարիչները բացարձակ կերպով կը քաջալերուին կառավարութեան կողմէ։ Աղաները ժողովուրդը յուսահատեցնելու համար Տէրսիմի լեռներէն քիւրտեր բերել տալով զանոնք կը զինեն և գիւղերու մէջ կը պատսպարեն։ Հողագործ ժողովուրդը տուներուն մէջ պահուըտած՝ չը համարձակիր դուրս ելնելու։ Կառավարութեան նպատակն է հողային խնդիրը բոլորովին խափանել և ամէն կերպով կ'ուզէ իր այս նպատակը ի գլուխ հանել։ Կուսակալութեան կեդրոնէն տրուած հրամանի մը վրայ մազպաթա մը կը պատրաստուի յայտարարող թէ աղաներու ձեռքը՝ Հայերու կողմէ տրուած վարձակալութեան թուղթեր կան։ Խարբերդի ժողովին Հայ անդամները կառարկեն թէ՝ աղաներուն ձեռքը եթէ ժողովրդեան կողմէ տրուած թուղթեր կան պէտք է բերուին և ցոյց տրուին, բայց Հայ անդամներու այս առաջարկութիւնը անլսելի մնացած է. ժողովուրդը ամէն անմխիթար է բոլորովին և աղաները պաշտպանելու համար հնարուած բան մըն է։ 15 և 17 թուակիր մեր հեռագիրներուն պատասխանները չառանք։ Ամբողջ ժողովուրդը գրգռուած կը պատրաստուի օրթոտօքսութիւնը ընդունիլ։ Առայժմ չատ դժուարաւ իր այս նպատակէն ետ կեցնել տուի։ Սակայն կացութեան առաջքը չփակի կարենամ առնել, եթէ իրենց համար գոհացուցիչ լուր մը չառնուի։ Անհամբեր լուրի կ'սպասեմ։

Առաջն. Փոխանորդ
Զարմանճագի
ՀԱՄԱԶԱՍՊ ՎՐԴ.

Զարմանճագ, 27 Յունիս 1911

ՅՈՒԶՈՒՄՆԱԼԻՑ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄ ՄԸ

Երէկ, կէսօրէն առաջ, Դալաթիոյ մէջ ձերբակալուեցաւ Երուսաղէմի ծանօթ փախստական սարկաւագը Մովսէս Սարգիսեան հետեւեալ յուզումնալից պարագաներուն մէջ։

Ցիշեալ սարկաւագը որ վերջերս Ռումանիա կը գտնուէր և ուր կարգ մը նոր խաչագողութիւններ ըրած էր, տասնըհինգ օրէ ի վեր իջևանած է եղեր Դալաթիա Մոմխանէի կողմերը Օթէլ Իզմիր։ Երէկ առաւ. չարաղէտ անզգուշութեամբ մը կ'անցնի Մինդատ Հայկազնի խանութին առջևէն, ճիշդ այն միջոցին ուր ազգային հովանոցավաճառը իր փոքրիկ խանութին մէջ մեծ խնդիրներու վրայ կը վիճէր Պօղոս էֆ. Փափազեանի հետ։

Սարկաւագին անցքը չվրիպիր Հայկազնի արծուային տեսողութենէն՝ որ խելոյն ելեկտրական զօրանալէ մը մղուածի պէս կը նետուի դուրս և Պօղոս էֆ.ին թեւէն բռնելով կը գոչէ.

— Երթա՛նք բռնել տանք սա սարկաւագը որ Պատրիարքարանի կողմէ կը փնտռուի։

Սարկաւագը դէպի կամուրջ գացած էր, հետեւաբար դէպի հոն կ'ուղղուին նաև երկու սարկաւագախոյզները։

Բայց տես քիչ մը ետքը սարկաւագը կրկին կ'անցնի Հայկազնի խանութին առջևէն ձեռքը բռնած Թիկատինցիին պատկերը որ նոյն օրուան «Ժամանակ»ը կը զարդարէր անձնուիրաբար։

— Դժա՛խք, կը գոչէ Հայկազնի աչկերտը երկու ձեռքը մէկ գլխուն զարնելով, վախնամ փախուցին...

Իրաւ ալ քիչ մը ետքը Մինդատ էֆ. Հայկազն և Պօղոս էֆ. Փափազեան խանութ կը վերադառնան հաւի մը կողմէ խաղի եկած աղուէսներու պէս։

— Սարկաւագը հիմա տակէ անցաւ ու դէպի Մոմխանէ գնաց, կը զեկուցանէ աչկերտը իր վարպետին։

— Վա՛յ... չ՛ըա, ... հապա... գալիս, կը հրեայ Հայկազն իր լայն ճակատը գունաւոր թաշկինակի մը հարուածներովը չորցնելով։

Աչկերտը վարպետին խօսքերովը չոգեւորուած, ձողընթաց վազքավազի մը պէս կը սուրայ իր ճամբան վրայ փրփելով ու խորտակելով գլխուն ձգուած ծխախոտի պարապ տուփերը։

Թաւուրլէ մը կը վերադառնայ յաղթական.

— Գտայ զինքը, կ'ըսէ, Իզմիր Օթէլին սրճարանը նստած «Ժամանակ» կը կարդայ։

— Ցա՛ռաջ, կը հրամայէ Հայկազն և սարկաւագախոյզ արշաւախումբը ճամբայ կ'ելլէ։

Աչկերտին տեղեկութիւնները ճիշդ էին։ Սարկաւագը Օթէլի սրճարանը նստած Ալպանիոյ կացութեան վրայ կ'որոճար։ Պօղոս էֆ. Փափազեան կը մօտենայ քովը։

— Օրհնեցէ՛ք, հայր սուրբ, կ'ըսէ։

— Աստուած օրհնէ, կը պատասխանէ սարկաւագը գլուխը վեր առնելով։

Եւ մինչ սիրալիր խօսակցութեան մը կը բռնուի Երուսաղէմի պատուիրակին ու Պէշիքթաշի հերոսներուն հետ, աչկերտը կը վազէ մօտակայ պահականոցը ուր բաւական դժուարութեամբ կը յաջողի ոստիկան մը համոզել որպէսզի բարեհաճի գալ իր պարտականութիւնը կատարել։ Երբ վերջապէս ոստիկանը կ'երևայ սրճարանին մէջ, երկու հետախուզիչները կ'ըսեն, ցոյց տալով ափիբեան սարկաւագը.

— Ձերբակալեցէք այս մարդը որ ազգային իշխանութեան կողմէ կը փնտռուի։

Ու ամբողջ խումբը ճամբայ կ'ելլայ դէպի Վոյվոտայի պահականոցը։

Կ'ըսուի թէ սարկաւագը երէկ իսկ մեկնելու էր եղեր փախչիլ Պոլսէն։ Չմոռնանք ըսելու որ օթէլին տէրը սենեակի վարձք կը պահանջէ տասնըհինգ օրուան համար։

Վերջին վայրկեանին կ'իմանանք թէ Սարկաւագը երաշխաւոր մը չկրնալով ճարել՝ իշխանութեան կողմէ տարուած է Պատրիարքարան ուրկէ արդէն անգամ մը կրցած էր խոյս տալ։

ԽՈՅԹԻ ԽՆԴԻՐԸ

Մուշի և Խոյթի կողմերէն ձերբակալուած 50ի չափ չարագործներէն զատ, Խոյթի կողմերէն 139 և Մուշի չրջանէն 97 յանցաւորներու ձերբակալման հրամանագիր եկած է դատական իշխանութեան կողմէ։

ՎԱՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԸ

Վանայ Վարագայ վանուց հոգաբարձութիւնը նամակով մը կը յայտարարէ թէ՝ եթէ Հ. Բ. Միութիւնը կամ Միացեալ Ընկերութիւնը չուզեն երբեք Կեդրոնական վարժարանի մէջ վարժապետանոց մը բանալ, ներկայ կամ ապագայ դժուարութիւններէ զայն զերծ պահելու համար, Վանեցի ժողովուրդը պատրաստ և յօժար է մասնակցելու վարժապետանոցի համար յատուկ շէնքի մը շինութեան ծախուց, եթէ Միացեալը պէտք ունենայ այդ տեսակ շէնքի մը։ Այս պարագային, կ'ըսէ Վարագի հոգաբարձութիւնը, մենք յանձն կ'առնենք ամենայօժար գետին մը տրամադրել Միացեալ Ընկերութեան։ Այդ գետինը կը գտնուի Վանայ Այգեստանի հիւսիսային արեւելեան կողմը Զափուշ Պաչի անուն այգիի մը գլուխը և որ 5—6 արտավարոց ազարակ մըն է։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ

Պատր. փոխանորդը և Գրիգորիս վրդ. Պալագեան երէկ Սիրքէճիի կայարանը երթալով Տեղապահ Սրբազանին կողմէ բարի գալուստ մաղթեցին գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտտին էֆէնտիի։

ԲԵՐԱՅԻ ԼՍԱՐԱՆԸ

Բերայի վարժարաններու տեսուչ Գր. էֆ. Մարգարեան Պատրիարքարան հաղորդած գրով մը կը յայտնէ թէ՝ թէպէտեւ ըստ Կազմ. կանոնագրի Զ. կարգի երկսեռ աշակերտները միայն կը մասնակցին չրջանաւարտի քննութիւններուն, սակայն չարունակ հինգ տարի Բերայի վարժարանին Ե. կարգը իբրև չրջանաւարտ ներկայանալով՝ կրցած է քննութիւն անցնել և յաջողիլ վկայական առնելու։ Այս տարի, մանաւանդ Պէշիքթաշէն, Եէնի Գաբուէն, Գում Գաբուէն ու Կէտիկ Փաշայէն չատ մը աշակերտներ Բերայի Լսարանը յաճախած են, տեղական վարժարաններուն մէջ բարձր. դասընթացք չգտնուելուն պատճառաւ և բնականաբար ենթարկուած են նիւթական զոհողութիւններու, որպէսզի կարող ըլլան չրջանաւարտի վկայական առնել։ Հետևաբար տեսուչ Մարգարեան էֆ. իր այս գրով կը խնդրէ որ Ե. կարգի աշակերտները չրջանաւարտներու քննութեան մասնակցելու արտօնուին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

«Հայաստանի բարեկամներ» անուն ընկերութիւնը, որուն կեդրոնը Լոնտոնի մէջ կը գտնուի Լէտի Ֆրէտէրիք Ֆրէնտէլի նախագահութեան ներքև, հայկական աշխատութեանց ցուցահանդէս մը կազմակերպած է ի նպաստ Սասունի այրիներուն և որբերուն։ Այդ ցուցահանդէսը տեղի պիտի ունենայ Ուօրինկ Էնտ Կիլով վաճառատան մէջ և ինը օր պիտի տևէ։

Այրի Տիկին Աննիկ Գ. Ռաֆայէլեան և զաւակունք, Օր. Աննիկ Ռաֆայէլեան, Տէր և Տիկին Յակոբ Ծերունեան, Տէր և Տիկին Սմբատ Փափազեան, Տէր և Տիկին Ներսէս Փափազեան, Այրի Տիկին Վարդուհի Ն. Գասպարեան, Այրի Տիկին Ազնիւ Հ. Գրիգորեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Գ. Զօպանեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Էպրոս Գույումճեան, Տէր և Տիկին Օննիկ Գույումճեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Մաքրուհի Կ. Նշանեան և զաւակունք, Այրի Տիկին Դոմնա Յ. Կիւմիւշկերտան և զաւակունք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր և ազգականին

ՏԻԱՐ ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՖԱՅԵԼԵԱՆԻ

(ԶՈՒԼԱՐԱՆԱՊԵՏ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՒ)

որ հանգեաւ ի Տէր, երէկ, երկուշաբթի երեկոյ, խոր սուգի մէջ թողլով իր համայն ազգականները։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի, վաղը Չորեքշաբթի, 29 Յունիս, առաւօտեան ժամը 10.30ին (ք. և.) Պօյաճը գիւղի Ս. Երից Մանկանց եկեղեցւոյն մէջ, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը, և անկէ պիտի ամփոփուի տեղւոյն Ազգ. գերեզմանատունը։

Պօյաճը գիւղ 28 Յունիս 1911.

Շոգենաւը կամուրջէն կը մեկնի ժամը 9ին (ք. և.)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԱՔՐԻԳԻՒՂԻ ՈՃԻՐԸ

ՁԷՔԻ ՊԷՅԻ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՆԵՐԸ

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Ոստիկանութիւնը յաջողած է ձերբակալել Զէքի պէյը սպաննող անձերը, որոնք են Սէրէզցի Նազըմ և Ահմէտ։ Մարդասպանները ոճրին գիշերը հաճի Միխայիլի կազինօն նստած էին Զէքի պէյին դիմաց և Զէքի պէյ հանկէ դուրս ելլելէ յետոյ անոր հետեւած ու մութին մէջ պահուըտելով, չարաչար սպաննած էին։ Բուն մարդասպանը, Նազըմ պէյ, զաւակն է Սէրէզցի երեսփոխան Տէվֆիք պէյի, որ, ինչպէս կը յիշուի, Իսմայիլ Քեմալ պէյը ապտակած էր Խորհրդարանին մէջ։ Ոճրագործին մեղսակիցը, Ահմէտ, Տէվֆիք պէյին քեռայրն է։ Նոյնպէս ձերբակալուած են Տէվֆիք պէյի եղբայրը Մուսթաֆա պէյ և անոր սպասաւորը։ Երէկ Պոլսոյ ոստիկանութեան տնօրէնը Բ. Դուռ երթալով ներքին գործոց նախարարին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ ոճրի մասին։

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն մէջ մեծ մտահոգութիւն առաջ բերած է Մալիսօրներու անհաշտ ընթացքը։ Ռուսիոյ, Իտալիոյ և Աւստրիոյ Չէթինէի դեսպանները նոր փորձ մը պիտի ընեն Կարատաղի կառավարութեան մօտ, որպէսզի խաղաղութեան նպաստէ տրուած նոր պայմանաժամի միջոցին։

*** Չէթինէի օսմ. դեսպանին կողմէ ներքին գործոց նախարարութեան քաշուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ կացութիւնը քիչ մը բարւոքած է և 20 օրուան նոր պայմանաժամը լաւ տպաւորութիւն ձգած է ըմբոստներուն վրայ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. երէկ կէսօրէն յետոյ ժամը 7ին մայրաքաղաքս հասաւ արևելեան ճեպընթացով։ Սիրքէճիի կայարանին չուրջը մեծ բազմութիւն խռնուած էր։ Զինուորական պատիւներ ընծայուեցան։ Կառախումբը ժամանած ատեն Սահմանադրութեան քայլերգը նուագուեցաւ։ Կայս. իշխան Զիաէտտին էֆ. սենեկապետ Լութֆի պէյի հետ բարի գալուստ մաղթեց գահաժառանգին։ Իշխանը զուարթ և քաջառողջ կ'երևէր։ Գահաժառանգը կառք նստաւ Զիաէտտին էֆ.ի և Լութֆի պէյի հետ։ Կայարանին մէջ բարի գալուստ մաղթելու գացած էին Բ. գահաժառանգ Մէճիտ էֆ., նախարարներ, պալատական պաշտօնատարներ, դեսպաններ, դեսպանատան ներկայացուցիչներ, պատրիարքարանի ներկայացուցիչներ, ծերակուտականներ և երեսփոխաններ։

ԹՈՒՐՔԵՒՊՈՒԼՂԱՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Սելանիկ, 28 Յունիս.— Բօր-Ճօլէի Թէքէլիի սրոտը սրածուող ոչխարներէ 200ը գողցուեցան Պէյէքլիի կողմը սահմանապահ պահակ զինուորներու կողմէ։ Այս առթիւ բուռն ընդհարում մը կատարուեցաւ օսմ. պահակ զինուորներու և պուլկար զինուորներու միջև։ Անձի կորուստ չկայ։ Եղած դիմումին վրայ, ոչխարները վերադարձուեցան։ Միայն 10 հատը չդարձուեցաւ տակաւին։

ՊԱՏԱՆԻ ՄԸ ԲՌՆԻ ԻՍԼԱՄԱՑՈՒՄ

Դալաթիա, Գալաֆաթ-Եէրի, ձուլիչներու չուկան թուրք սրճեփի մը քով աչխատող Ֆիլիպէցի 14 տարու յոյն տղայ մը, Անաստաս անուն, իր վարպետին կողմէ բանի խալամացնելով Թլփատուեցաւ։ Թէև Ցունաց Պատրիարքարանը բողոքեց այդ բռնութեան համար, սակայն իր բողոքները անլսելի մնացին և տղան ուելի տասը ոստիկաններու ներկայութեան միայն ցոյց տրուեցաւ Պատրիարքարանի կողմէ ղրկուած հոգևոր պաշտօնեաներուն և թող չտրուեցաւ որ առանձին յորդոր ըլլայ պատանիին։ Դալաթիոյ յոյն գործաւոր դասակարգին և տեղական յոյն մամուլին մէջ մեծ յուզում կը տիրէ այս յայտնի բռնութեան առթիւ, մանաւանդ որ ենթական անչափահաս է։

ՕՐՈԶՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԼՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՉԷԳԱՊՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԵՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԱԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպայ, ֆանէլա, քաչ-քօրսէ, սուիթըրս, չափիկներ, այրերու, կիներու և տղոց յատուկ պատրաստազգեստներ, պլուզներ, ժիւբեր և ժիւբօններ, բէնեճարներ, քօրսէներ, թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրեւանոցներ, նորաձեւութիւններ, դանակեղէն, մարօքէնէ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարիզեան ապրանքներ, առտնին առարկաներ, թօհաֆիէ, ժանեակներ, պրօտրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարպետներ, մոմլաթ, լինէլէում, ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտօրներու խիստ աժան գիներով։

Օռոզդի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ՊՖԱՖ» կարի մեքենային եւ «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց եւ ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէքը ունեցող ուրիշ ոեւէ ժամացոյց։

ԹԵՐԹԻ ԴԱԴԱՐՈՒՄ

«Իսօրոլէթիս» անուն թերթը Պատերազմական Ատեանի կողմէ դադրեցուցուեցաւ սպանախալ նորին աւթիւ օսմ. բանակին վրայ խառնակիչ և բուռն յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար։

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆԻ ՄԸ ՄԱՀԸ

Ծերակուտական Յէրիֆ Շէվքէթ փաշա երէկ առաւ. մեռաւ Կէօզթէբէի բնակարանին մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր առաւ. կը կատարուի։

ԳԱՂՏՆԻ ՔՈՄԻԹԷ

Եաննայի կուսակալին կողմէ քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նահանգին ներսը և Այիրօքաստրօ քաղաքին չրջակաները գաղտնի քոմիթէ մը երևան հանուած է։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուած են։

ՄԱՐԴ

Ի՞ՆՉՊԷՍ ՍԱԿԱՒԱՐԻՒՆ Կ'ԸԼԼԱՅ

ԵՒ

Ե՞ՐԲ ԿԸ ԴԱԴՐԻ ԸԼԼԱԼԷ

Սակաւարիւնութիւնը և արեան աղքատութիւնը բազմաթիւ ու այլազան պատճառներէ առաջ կուգան։ Նախ պէտք է յիշել ժառանգականութիւնը, որ հիւծած և աւշային ծնողքներու կողմէ անխուսափելի ժառանգ մըն է։ Ցետոյ կան ֆիզիքական կամ մտաւորական չարաչար աշխատութիւնը, ծայրայեղութիւնները, մանաւանդ գէշ մարսողութիւնը, կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել, գէշ սննդառութիւնը։ Սակաւարիւնութեան չատ մը դէպքերու սկզբնաւորութեան տակն ստամոքսի հիւանդութեան ենթակայ կ'ըլլանք։ Դիւրահասկնալի է թէ գէշ մարսողութիւն ունեցողը լաւ սնունդ չառներ, իր ուժերը չի վերանորոգեր, որով սակաւարիւն կ'ըլլայ։

Աւասիկ սակաւարիւնութեան ծանր պարագայ մը, հետեւեալ ստամոքսի հիւանդութեան։ Հիւանդը աչքառու կերպով բուժուած է Բինք դեղահատերուն չնորհիւ, ինչպէս պիտի տեսնէք։

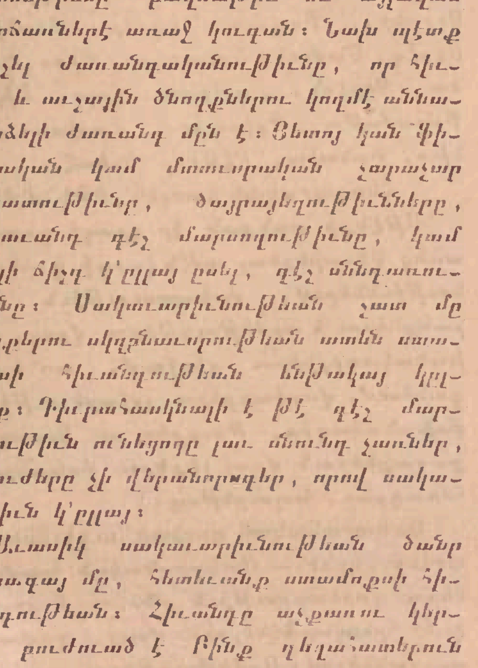

Պ. ԲԱՄՊՈՒՐՕՓՈՒԼՈՍ

Պ. Սրիրիտոն Անթօսամ Բամպուրօբուլօս, Պիրէանի մէջ Պ. Պ. Բէլթսնա եղբարց գործարանին մէջ ատաղձագործ, 34 տարեկան, որ Պիրէանի Աթէնք փողոցը թիւ 14ը կը բնակի, հետեւեալը կը գրէ մեզի.

«Հաճութեամբ կ'իմացնեմ ձեզի թէ ձեր Բինք դեղահատերուն չնորհիւ կատարելապէս բուժուեցայ։ Մեծապէս երախտապարտ եմ ձեզի։ Հիւանդութիւնս սկըսած էր ստամոքսի թմբիւ ցաւերով, մարսողութեան դժուարութեամբ։ Կարեւորութիւն չտուի, խորհելով թէ անցողակի պիտի ըլլային այդ անհանգստութիւնները։ Սակայն, ընդհակառակը, այդ անհանգստութիւնները այն աստիճան ծանրացան որ անդրադարձութիւնս դժուարութեան մատնուեցաւ քիչ ատենէն։ Ակներև էր թէ ուժերս չէր կրնար վերանորոգուիլ բաւարար կերպով, որովհետեւ օրէ օր աւելի գունատ ու տկար կը դառնայի։ Քանի մը դարմաններ փորձելէ յետոյ ապարդիւն կերպով, սկսայ Բինք դեղահատերով դարմանել ինքզինքս, և ձեր ընտիր դեղահատերուն չնորհիւ թէ ստամոքսի հիւանդութիւնս և թէ սակաւարիւնութիւնս բուժուեցան։»

Ինչ որ ալ ըլլայ սակաւարիւնութեան ծագումը, անվրէպ դարման մը կայ. բուժէք այդպէս ըլլալը ի յայտնեցէք ամէն անոնց, որոնց տառապիլը կը տեսնէք։ Բինք դեղահատերը արիւն կը պարգեւեն ու ջղային դրութիւնը կը զօրացնեն։ Բինք դեղահատերը կը բուժեն սակաւարիւնութիւնը, նորահաս աղջկանց կանաչախտը, ստամոքսի ցաւերը, ընդհանուր տկարութիւնը, կէս գլխու ցաւերը, ջղացաւութիւնները, ինֆլուէնցայի հետեւանք եղող յօդացաւերը։

ԲԻՆՔ դեղահատերը կը գտնուին բոլոր դեղարաններուն մէջ և Պոլսոյ դեղավաճառ Պ. Խառլոս Լը Ֆոնթէնի և որդի մթերանոցը, Էնկիւրի Խան և Բօօրէքճիլեր վաճառատունը։ Մէկ տուփը 6 ղրշ. իսկ վեց տուփը՝ 90 ղրշ։

بیوك قارلمان مغازەسی بك اوغلی:
موسم ختامی مناسبتیله رقابتسز تنزیلات

ԳԱՐԼԸՄԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԲԵՐԱ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ
ՋԵՂՉՈՒԱԾ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ՊԱՏԵՀ ԱՌՈՒԹ
2—12

ԿԱՅՍ. ԼԻՍԷ ԱՂՋԿԱՆՑ
ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆ. ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ԲԱԽՏԸ ՓՈՐՁԵՑԷՔ

30,000 տոմսակներէ բաղկացած վիճակահանութիւն մը սարքուած է աղջկանց կայս. լիսէին համար, որ Գանտիլլիի մէջ պիտի բացուի մօտերս, օսմ. նորատի աղջկանց մտաւորական մշակութեան նպաստելու հայրենասիրական նպատակով։ 2219 տոմսակներ զանազան պարգեւներ պիտի շահին։ Մեծ պարգեւը 3000 օսմ. ոսկի է։ 5էն 1000 ոսկիի զանազան պարգեւներ ալ կան։ Կէս տոմսակի գինն է մէկ օսմ. ոսկի. քառորդինը՝ կէս օսմ. ոսկի և 1/8ինը՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Այդ տոմսակներէն գնելով մարդ նպաստած կ'ըլլայ երկրին ամէնէն կարեւոր և ամէնէն օգտակար կրթական մէկ հաստատութեան, առանց հաշուելու վերոյիշեալ պարգեւները։ Տոմսակներու վաճառումէն գոյացած արդիւնքը Օսմ. Կայս. Պանքան պիտի դրուի։ Թիրաժը տեղի պիտի ունենայ 1911 հոկտեմ. 13ին, Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին օրը, Օսմ. Կայս. Պանքային կեդրոնատեղիին մէջ, յիշեալ պանքային և աղջկանց կայս. լիսէին վարչական մարմնոյն հսկողութեան ներքև։ Շահած պարգեւները պիտի վճարուին այդ սեղանաւորական հաստատութեան կողմէ։ Օսմ. Կայս. Պանքան, Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը, ծխախոտի Րէժին անձնուիրաբար ստանձնած ըլլալով տոմսակներու վաճառումը, տոմսակ գնել ուզողները կրնան դիմել այդ հաստատութեանց կեդրոններուն կամ մասնաճիւղերուն գրասենեակներու մէջ։ Տոմսակ ծախողներուն համար մասնաւոր պայմաններ։ 35—17

ՊԱՀՐԻԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Տօնանմաի Օսմանի իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզում կէօրիւլէն վէ չարթնամէսինտէ ճինս վէ միգտարլարըյլէ անպարլարընտա սուրէթը թէսլիմի մուհարրէր պուլունան վէ մէվճուտ մուայէնէլի նումունէլէրի վէճհիլէ ալթը նէվ մաքինա եաղլարընըն գապալը զարֆ ուսուլիյլէ միւնագասայա խոնըլմէք իւզրէ մէվգըի միւնագասայա վազ խըլընմըշ իթիպարէն թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրին քիւչատը մուգարրէր օլան թէմուզըն իքինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ պաաէդդէվալ սաաթ իքիյէ գատար Պահրիյէ Նէզարէթի ալօմիւնճի ամիրէսի ալօմիւնճի շուպէսինէ թէքլիֆնամէլէրիյլէ 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմինաթ աքչէլէրինի իթա էյլէմէլէրի վէ սաաթը մէզքիւրտէն սոնրա թէքլիֆնամէ գապուլ խոլմէյէճէյի իլան օլունուր։

25 հազիրան 327 3—1

ԷՄՆԻԷԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ ՄՈՒՏԻՐԻՅԹԻ

Բօլիս մէմուրլարը իչիւն պու քէրր հէնիւզէն սիպարիշ օլունան իւչ պին տանէ րէվօլվէր իչիւն միւգթազը գըլաֆլար միւնագասայա գօնուլմըշ վէ թէմուզըն ալթընճը բազար իրթէսի կիւնի ինալէի էվվէլիյէսի նէօբէնճի փէնճշէնպէ կիւնի ինալէի գաթիյէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմըշ օլտուղընտան թալիպ օլանլարըն շէրայիթը միւնագասայը անլամագ վէ անա կէօրէ բէյ սիւրմէք իզրէ պէտէլի ինալէնին իւզտէ օնը նիսպէթինտէ պէ աքչէլէրինի միւսթահըրալըն ճումա բազարտան մաատա հէր կիւն լէվազը միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէ իլան օլունուր։ 3—3

21 Հազիրան 327

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

29 Յունիս 1

Օսմ. միացեալ փոխառութ.	ղրշ.	100—2.
Բանքէյի երկաթուղի	» »	212—
Կ. Պոլսոյ քարափ	»	448—
Անատօլուի երկ. բաժնթ.	Ա. Ո.	16—
Օսմ. Սպահ. ընկ.	Լ. Օ.	460—
Զարթրրա	»	39—
Քօմէրսիա	Ֆր.	017—10
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	Ֆր.	419—
Թասմնարա սովորական	»	147—
» առանձնաշնորհեալ	»	19—
Գոյրաա հասարակ	Ֆր.	19—
» առանձնաշնորհեալ	»	23—
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	23—80
» ժուիսանս	»	16—12
Թրանսվալ	»	49—
Գրէտի Ֆօնս. Էժիբս. հին	Ֆր.	342—
« » » նոր	»	282—
Յունական Լաւրիօն	»	44—
Միաց. գարեջրագործարաններու պօն տը ժուիսանս		119—

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՈԼԷՃԷ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ
Արտարքաւան Պալըգնիօ, Ռէտ Թէրէ. Պաշը թիւ 37 38—50

ԱՒՍՏՐԵՒՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ
ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՃԱՇԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՍԱԼՈՆԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԶԱՐԴԱՐՈՒՑԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՍԵՆԵԱԿԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ

ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 320 (ՆԱԽԿԻՆ ԲԱԼԷ ՔՐԻՍԹԱԼ)

ՄՆԱՅՈՒՆ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ
ԱՆԿՈՂՆԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ, ՕԹՈՑՆԵՐ, ՍԹՈՌՆԵՐ,
ՊՐԻԶՊԻԶՆԵՐ
ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ
ԹԻՒԼԷ ԵՒ ԿԵՐՊԱՍԷ ՎԱՐԱԳՈՅՐՆԵՐ
ԱՄՊԱԼԱԾԻ ՍՈՒԱՐԿԱՆԵՐ
Չափու վրայ յանձնարարութիւններ
բնակարաններու համար

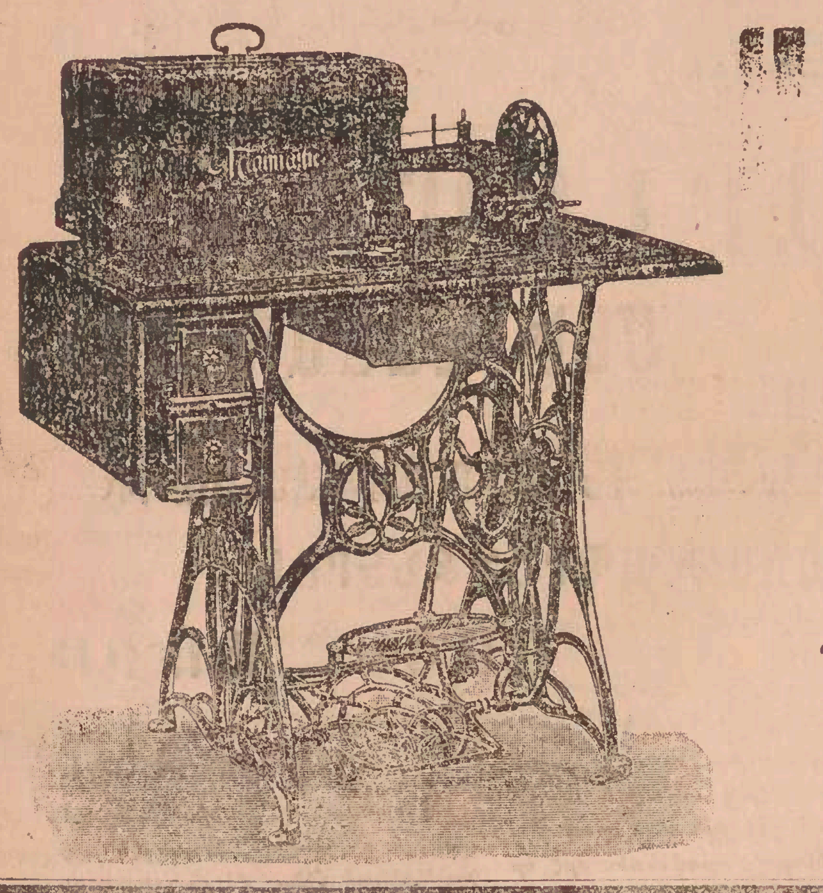

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԽՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան. թիւ 3, 4—14, 15
Մթերանոց, Պէշիկթաշ, Աքարէթլէր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին
[illegible] զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

خیری اقبال قیونجی قرداشلر

بیوك تفاوت مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ۱۱

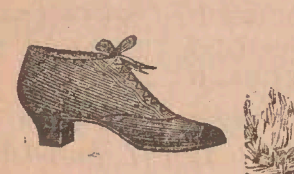

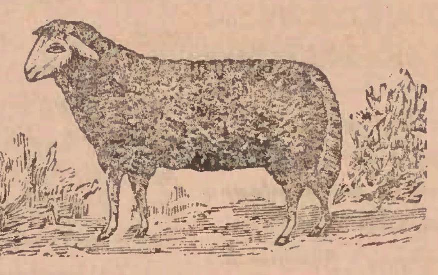

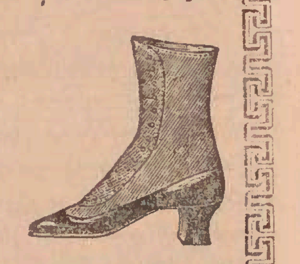

اك صوك موده‌یه موافق وهركیسه‌یه الویریشلی زنه واركك وچوجقلره مخصوص غایتله شیق وطیانقلی وصورت مخصوصه ده اوروپادن جلب ایلدیكمز خالص انكلیز اسقارپین وپوتینلری وایاق قابلری وترلیكلرك هر درلوسی مغازه‌مزده بولنور. درسعادت وطشره ایچون شیمدی‌یه قدر مغازه‌مزك مالری طوپدن صاتلمقده یكن بوكره بك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرینه همان صاتش فیآتلری كبی معتدل فیآتلرله پراكنده اوله‌رق دخی صاتمقده‌یز.

مغازه مزدن آلیش وریش ایدنلرك اصلا الدانمیه‌جقلرینی وبركره مغازه‌مزی تشریف بیوره‌جق ذوات كرام وخانم افندیلرك صوك درجه ممنون قاله‌جقلرینی صورت قطعیه‌ده تأمین ایدرز.

طشره‌دن وقوعبوله‌جق طوپدن سپارشلر درحال كال سرعتله اجرا ایدیلور.

ԽԱՅՐԻ ԻԳՊԱԼ ԳՕՅՈՒՆՃԸ ԵՂԲԱՐՔ

ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽԻՒՏԱՒԷՆՏԻԿԵԱՐ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին այրերու, կիներու և տղոց յատուկ նորաձեւ, տափօն ու շիք սկարպին, կօշիկներ և բանթօֆլ, ամէն տեսակ։ Գիները չափաւոր են։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 20—104

ԼԱ "ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ,,

ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԱԾ 1883ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ Ֆրանսական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և [illegible] ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3.000.000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՇՕԹԷՎԻԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ 1910 Հոկտ. 15ին դրուած գումար

22,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹ
ԹՈՓՀԱՆԷԼԻ ԹԱՐԱՖ

Տնօրէն
Թ. [illegible]

BANQUE D'ATHENES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Տրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9.275.000 Տրախմի
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.— *Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիգ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քանիա, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանինա, Պիրէոն, Բաթրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Տրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Կանտիա, Րեթիմօ (Կրետէ)։*

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՊԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— *Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։*

Աւանդ.— *Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոսի վճարումով։*

Խնայողութեան սնտուկ.— *Աթէնքի պանքան փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի առանձնայատկութիւն մը հաստատած է, տարին %4 տոկոս կուտայ դրամատան աւանդներուն։*

Առեւտրական ճիւղ.— *Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներու պահպանութիւնը, թէ՛ իր ապահովութեամբ իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական ճիւղ մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։*

Ընդհ. Տնօրէն
Ք. ՄԱՀԱՍ

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Ս. Գ. ՓՕՅԱՃԵԱՆ

قروسله‌ی فابریقه‌سی هواغاز وپترول موتورلری

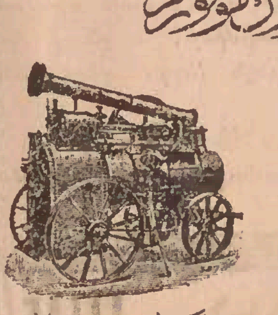

سابقی انكلیز آجنته‌سی
استانبول
سماعیل پاشا خان ۷

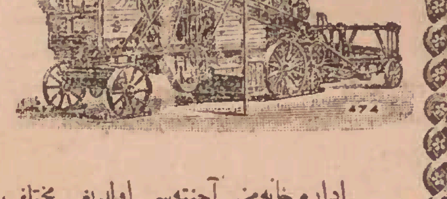

اداره‌خانه‌مز آجنته‌سی اولدیغی مختلف ومنحصراً انكلیز فابریقه‌لرندن متنوع ماكنه‌لر جلبنه وساطت ومغازه‌لرنده حاضر بولندیریر.

مارشال خرمن ماكنه، لوقوموبیل، دكرمان، قزغان وسائره:

قروسلی هواغاز پترول یاغی وآنتراسیت موتورلری:

فروست‌وود هم كسر هم دمت یپار ویالكز كسر اوراق ماكنه‌لری:

هاربسونه كوچك واهون چوراب ماكنه‌لری:

بوموسم ایچون مغازه‌لرنده موجود مختلف ماكنه‌لر شونلردر. مختلف بیوكلكده خرمن ماكنه‌لریله لوقوموبیلر. دمت یپار ویالكز كسر انكلیز اوراق ماكنه‌لری بخار ماكنه‌لری وقزغان ۱ : ۲ : ۳ : ٤ : ٥ : حقیقی بارگیر قوتلرنده پترول ایله ایشلر موتورلر، یوواراق واوزون چوراب ماكنه‌لری، برلی معمولاتی چوراب‌لق یوك ایپلكی وخالص انكلیز قاصه‌لریله سائره:

طشره‌دن سپارش وقوعنده رسم وایضاحات كوندریلور.

21—48

ՍԱՅԳԸՍ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԻՍՄԱՅԻԼ ՓԱՇԱ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7
The British Agency

Մեր գործակալութիւնը միայն անգլիական գործարաններու մէջ պատրաստուած ամէն տեսակ մեքենաներ բերել կուտայ ու այդ մեքենաներէն մեծերը մը միշտ պատրաստ ունի իր վաճառատան մէջ։

Հոս վաճառուելիք մեքենաներն են.

ՄԱՐՇԱԼ, *ԿԱԼԻ ՄԵՔԵՆԱՅ, ԼՕՔՕՄՕՊԻԼ, ԱՂՕՐԻՔ, ԿԱԹՍԱՅ ԵՒԱՅԼՆ*։
ՔՐՕՍԼԷՅ, *ՄՕԹԷՕՐՆԵՐ՝ ՕԴԱՅԻՆ ԿԱԶՈՎ, ՔԱՐԻՒՂՈՎ ԵՒ ԱՆԹՐԱՍԻՏՈՎ*։
ՖՐՕՍԹ ՎՈՒՏ, *ՄԱՆԳԱՂԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ՝ ՈՐՈՆՔ ԹԷ՛ ԿԸ ԿՏՐԵՆ ԵՒ ԹԷ՛ ՏՐՑԱԿ ԿԸ ՇԻՆԵՆ։ ՄԻԱՅՆ ԿՏՐՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԱԼ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ*
ՀԱՐԻՍԸՆ, *ԳՈՒԼՊԱՅԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ՝ ՓՈՔՐ ԵՒ ՄԵԾ*։

Վերոյիշեալ մեքենաներէն սոյն եղանակին յարմար եղածները վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին։ Նոյնպէս մեր վաճառատան մէջ կարելի է գտնել 1, 2, 3, 4, և 5 ձիու ճիգի զօրութեամբ քարիւղաշարժ մօթէօրներ, գուլպայի երկայն և կլոր մեքենաներ, անգլիական արտադրութիւն եղող գուլպայի յատուկ բուրդէ մանած և անգլիական անխարդախ գրամարկղներ եւայլն։

Գաւառներէն եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին և պէտք եղած տեղեկութիւններն ու մեքենաներուն պատկերները կը հաղորդուին։

كافهٔ مواد مضره وازجمله «زاج یاغی» و «سقادین» كبی تركیاندن كلیاً عاری اولوب عكسنی فناً مدلل صورتده اثباته مقتدر اولانلره فابریقه ۱۰۰۰۰ غروش اعطاسنی تعهد ایدرز..

قره‌جكر، بوبرك خسته‌لقلرینه نافع واعصابی تسكینه خادم «لیتنی» حاوی خالص كوزتپه صوینه وبرنجی شكردن معمول صحی غازوز..

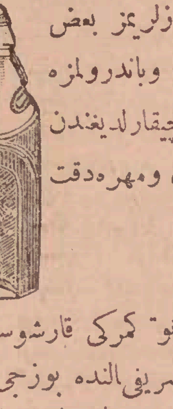

غازوزلریمز امور طبیهٔ ملكیه وصحیهٔ عمومیه نظارت علیه‌سنك ۳٤٤۹ نومرو و ۱۸ اغستوس ۳۲٦ تاریخلی رخصتنامه‌سنی حائزدر.

رغبت عمومیه‌یه مظهر اولان غازوزلریمز بعض فابریقه‌لر طرفندن تقلید ایدلمكده وباندرولمزه مشابه باندیرولر الصاق ایله فروخته چیقارلدیغندن مشترین كرامك بالاده‌كی باندرول ومهره دقت بیورملری مرجودر.

دپولری

عموم اسوزلری‌نز متعهدی توتكمركی قارشوسنده محمد علی بك وارسلان افندی. غلطه‌ده یوپرا اتصلتی جامع شریفی النده بوزجی قسطی، فندقلیده جامع شریف قارشوسنده فسجی كامل، خاصكویده ترسانهٔ عامره قپوسی اتصالنده بقال استراطی اسكدارده واپوراسكله‌سنده میخالاكینك ارضیه مغازه‌سی، صاری‌یار. عثمانلی بقالیه شركتیله بوغاز ایچنك كاملاً هریرنده بولنور.

Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք վերեւ հրատարակուած պանտրոլին ու կնիքին վրայ, քանի որ կարգ մը գործարաններ մեր պանտրոլին նման պանտրոլներ փակցնելով կազէօզի շիշերուն, մեր պատրաստած կազէօզներուն կեղծը կը պատրաստեն։ Մեր կազէօզները յաւ ընդունելութիւն գտած են հրապարակին վրայ և առողջապահական վարչութեան կողմէ 3449 թուակիր արտօնագիր մը ստացած ենք 1326 օգոստոս 18ին։

Մեր կազէօզներու մթերանոցներն են՝ Պոլիս ծխախոտի մաքսատան դիմաց Մէհմէտ Ալի պէյ և Արսլան էֆ., Ղալաթիա Եէր Ալթը ճամիի կից պուզճի Քօսթի, Ֆնտըգլը մզկիթին դիմաց Ֆէսճի Քեամիլ, Խասքէօյ արքունի նաւարանի դուռն կից նպարավաճառ Սթրաթի, Սկիւտար նաւամատոյցին վրայ Միխալաքիի մթերանոցը, Սարըեար օսմ. նպարավաճառներու ընկերութեան վաճառատունը և Վոսփորի ամէն կողմերը։ 2

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— *Մեղանի գինին ձրի*

«Խտտիվիա» շոգենաւը, նաւապետ Անտերսըն, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Բ., օր յուլիս 10ին և պիտի մեկնի երկուշաբթի յուլիս 11ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Մենիլէ» շոգենաւը, նաւապետ Լարուցոս, 1911 յուլիս 6 հինգշաբթի գ. Սուրիոյ եզերքէն համնելով, 8 յուլիս շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կելիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Ն. [illegible]

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

«Սիրքասի» յուլիս 11ին, Սեւ ծովէն։
«Իօնի», յուլիս 17ին Մարսիլիայէն։
«Ֆրիմի» յուլիս 25ին, Սեւ ծովէն։
«Սիրքասի» օգս. 1ին, Մարսիլիայէն։
«Իօնի» օգս. 8ին, Սեւ ծովէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յուլիս 12ին, Դշ. առաւօտ ժամը 11ին, «Սիրքասի» շոգենաւը, նաւապետ Վէրնէ, դէպի Մուսամիա և Մարսիլիա։

Յուլիս 18ին, Դշ., կէսօրուան ժամը 4ին, «Իօնի» շոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Տրապիզոն, Պաթում, Սամսոն և Նովորոսիսք։

Յուլիս 26ին, «Ֆրիմի» շոգենաւը, նաւապետ Միլլուէսէյ, Դշ. օր, առաւօտեան ժամը 11ին կը մեկնի դէպի Մուսամիա և Մարսէյլ։

Օգոստ. 2ին, «Սիրքասի» շոգենաւը, նաւապետ Վէրկ, Դշ. օր, կէս օրէն յետոյ ժամը 4ին, դէպի Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

Օգոստ. 9ին, «Իօնի» շոգենաւը, նաւապետ Պուլ, Դշ. օր, առտուան ժամը դէպի Մուսամիա և Մարսիլիա։

ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ԵՒ
ՆԵՐՍԷՍ ԲԵՐՎԱԶԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ, ԹԻՒ 9

Սոյն հանրածանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել ձեւաւոր և առկուն կօշիկներու ճոխ մթերք մը, խիստ աժան գիներով։ Նաև մանաւանդ ամերիկ. և անգլ. վերջին նորաձեւութեամբ կօշիկներ ալ կը ծախուին անմրցելի գիներով։ Նրբաճաշակներուն կը յանձնարարենք սոյն վաճառատունը դիմել, եթէ կ'ուզեն դիմացկուն և ձեւաւոր կօշիկներ հագնիլ։

محمد رفعت

دیش طبیبی

باب عالی جاده‌سنده نورعثمانیه كوشه‌سنده پارس دارالفنوننده دیپلوماسی حائزدر، دیشجیلك صنعتك ترقیات جدیده‌سنی بالفعل تطبیق ایدر، مراجعت ایدنلر راحت راحت اغزن طادیله عودت ایدرلر.